

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок 4, 10. II. ПОВ.
Телефон Редації: 545-16
Телефон Адміністрації: 229-41
Телефон Друкарні: 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Корго: П. К. О. Львів 504 000.
Банк "Чеський Логон"
Прага, "Шан".
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 3.00 зок.
чвертлярно . . . 12.00
піврічно . . . 35.00
річно . . . 60.00
В АМЕРИЦІ 1.30 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЧИНІ 20 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.30 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СЕТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ "ДІЛА" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зеленосвятські обходи на львівських цвинтарях.

Цього року в оба дні Зелених Свят, як по-
звичайного року, збереться Громадство па-
рохіяно зорганізоване з процесіями своїх
церков — першого дня (неділя 12. червня) на
Янівському, другого (понеділок 13. червня) на
Личаківському цвинтарі.

В обох днях при участі всіх процесій в
год 4.30 відправиться спільне Богослуження
на могилах поглигнх українських воїнів — з
проповіддю, після чого відправлятимуться па-
тахами на могилах визначних громадян і поо-
декохних парохіян.

На кошти охорони й удержування воєнних
могил буде переведена в тих днях грошева
збірка до замкнених пушок.

Прохаю всіх учасників як у поході, так
також на цвинтарях задержати лад і спокій, на
всю провакацію гідно й рішуче реагувати та
найважливіше — не дати спровокувати.

о. Антін Каштанюк,
голова Філії Т-ва Охор. Воєнних
Могил у Львові.

Жертва майна.

Львів, 10. червня 1938.

У тих важких часах, серед всієї відомої
дійсності, в якій приходиться жити, не тільки
слабодухи, але навіть люди зі — здавалось би
— твердими нервами — можуть заломлюватися
і тратити свою попередню енергію. Серед таких
обставин цілошою водою для всіх зневірених,
для тих, які забувають про тугість української
рації і про її незломну впертість у дрібній му-
равинній праці, яка чуда робить, — є ті докази
патріотизму, які проходять здебільша зовсім
непомітно та які проте є імпульсними покаж-
чиками життєздатності нації. Таких доказів
безліч і різних ділянок. Час до часу чуємо
напр. про таку оборону українського націо-
нального імені, яка не рахується з ніякими
можливими прикритими наслідками. Ось напр.
відбувся два дні у львівському суді процес,
зрештою за цілком неспівідомою справою: крі-
ва на сільській білці за дівчину. Перед трибуналом
станув гурток свідків із старим господарем
(батьком дівчини) на чолі. Суддя звернувся до
них з запитом, чи хотять присягати по поль-
ськи чи по "руську". "По українськи" — спо-
кійно відповів старий таза. Тоді запитав
суддя п. Циган свідка та в подальшому
гомі похнював, що нема української присяги,
є тільки польська і "руська" і тричі відповів гви-
док-селянин, що хоче присягати "по украї-
нськи". Те саме повторилося з його донькою,
18-літньою сільською дівчиною, — після чого
суддя не запитав уже нікого більше, тільки
відчитав український текст присяги.

Бувають і інші докази привязаності до рід-
ної нації без огляду на існуючу дійсність, яка
неодному патріоту каже жалити, що не врод-
дися напр. англієцям. Маємо на думці жертву
майна, найбільшу жертву, що її поруч із
жертвою криві та жертвою праці можна скла-
сти на жертванню батьківщини. Ось саме за
два дні підуть вулицями Львова довгі церковні
процесії у супроводі мас вірних Церкві україн-
ських громадян, щоб віддати традиційний по-
клін тим, які склали рідній справі жертву своєї
криві. Жертву праці складають тисячі службо-
вців українських приватних установ, у своїй
масі погано платні, які примушені шораз об-
нижувати свою життєву стовпу, при якій такі
культурні потреби як книжка, театр, якийсь
подорож — це ніколи недосяжний локсус.
Жертву майна складають у нас масово, білі і
багаті, від початку існування українського
з організованого життя: адже такі установи, як
"Просвіта", "Рідна Школа", "Українська Захо-
ролка" чи Т-во Опіки над Інавалідами і багато
інших — не були б повстали та сьогодні не ді-
лять, коли не українська громадська жертвен-
ність, добровільна, ніким не примушена, така
ж плавне виключно зі свідомістю хосенності
конструктивного громадсько-національного ді-
ла, що його вони творять. І поза установами
та товариствами раз-у-раз читаємо поклони до
жертвенності на якусь нову ціль: то церкву
якусь будують, то здигають десь у краю на-
родний дім, то збирають на будову якоїсь бур-
си чи захисту, то меценати сита культури самі
щедро жертвують і калатають до жертвенно-
сти земляків, які завжди голосніше чи тихіше
— відгукуються.

Ці рідкі писані під безпосереднім вражін-
ням довгого спису жертв, що повинає у по-
рашньому часі "Діла": аж півтора шпальт не-
тлогового друку треба було на випис жертвода-
вців на Український Шлях, при чому це вже
8 з черги такої випис. Крім розніркою дрібних
сум (від 1 до 100 зок.) маємо там й окремому
квалі жертводавців, які дали на У-їнський

Комунікат Народної Організації Українців міста Львова.

Просимо всіх Вп. Членів (-ок) взяти обов'яз-
кову участь у всіх загально-святкових обходах,
а саме: в суботу в год 9-тій рано в архиєрейській
Службі Божій з панахидою, в неділю і понеді-
лок у церковних процесіях причислених собі па-

рохій на Янівський та Личаківський цвинтар.
Одночасно просимо всіх Членів (-ок) задер-
жати строгий порядок та держатись дисциплі-
новано походу.

Президія Н. О.

Домагання партії судетських німців.

З Праги подають зміст 8-ох точок, що їх
предложено урядові як домагання судетських
німців. А саме вони домагаються:

- 1) рівних прав з чехами;
- 2) визнати німецьку меншину правною
громадою;
- 3) устатити і визнати німецьку смугу;
- 4) дати їй повну автономію;
- 5) законної охорони для німців, що жи-
вуть поза німецькою смугою;
- 6) винигороди за кривди за час чеського
панування;
- 7) німецьких урядовців на німецькій те-
риторії;
- 8) свободи німецького світогляду та ні
меншої націоналістичної ідеології.

СЛОВАКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОКРЕМОЇ АРМІЇ.

О. Гайка заявив у інтерв'ю представникові
"Дейлі Мейн", що словаки домагаються окре-
мої армії.

У законопроекті про автономію, що його
предложити партія о. Гайки, не було про те
пакази.

Еспанські червоні літаки збомбардували французьке пограниччя.

Урядова комісія, що мала ствердити, чиї
літаки збомбардували минулої неділі фран-
цузьке пограниччя, не оголосила звіту. Не за-
важи на те, тепер уже майже нема сумніву,
що були це червоні літаки.

Мешканці Андори бачили червону ескадру,
яка перелетіла на національну територію, опіс-
но вернулася; це мабуть вона збомбардувала
французьку місцевість Оре. Французькі стар-

шини, що обсервували ескадру через льорнет,
пізнали, що вона була заложена з червоних лі-
таків марки Бльок.

Проурядова преса не атакує національно-
го уряду, ліва перестала роздухувати справу
налету.

Прем. Давіде, вертаючись з еспанського
пограниччя, заявив, що він виробив собі вірний
погляд у тій справі.

Чого домагаються большевики за поміч для Китаю?

Донеі довідуються в достовірних джерел,
що уряд СССР передав кит. представникові
Анрі Суїфу ось які домагання як винагороду
за поміч у війні проти Японії:

- 1) спільної оборони китайсько-совітського
фронту;
- 2) постачання зброї та чуніші китайським
визвольним партизанам;
- 3) визнати спеціальні інтереси СССР у про-
вінціях: Шинкін, Ніншін та Чінгай;
- 4) спільними силами збудувати залізницю
зі СССР до Китаю;
- 5) приділяти Куомінтанові й китайському
урядові совітських дорадників;
- 6) реорганізації китайської адміністрації
згідно з побажаннями уряду СССР

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 12 П. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 301000
Балку Чеснах Лівон
Прага „Діло“
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 3.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 20 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 16—18 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зеленосвяточні обходи на львівських цвинтарях.

Щороку в оба дні Зелених Свят, як попереднього року, збереться Громадянство парохіяльно організоване з процесіями своїх церков — першого дня (неділя 12. червня) на Янівському, другого (понеділок 13. червня) на Личаківському цвинтарі.

В обох днях при участі всіх процесій в год. 4.30 відправиться спільне Богослуження на могилах полеглих українських воїнів — з проповіддю, після чого відправлятимуться пахати на могилах визначних громадян і поодиноких парохіян.

На кошти охорони й удержування воєнних могила буде переведена в тих днях грошева збірка до зазначених пушок.

Прохаю всіх учасників як у поході, так також на цвинтарях задержати лад і спокій, на всяку провокацію гідно й рішуче реагувати та найважливіше — не дати спровокувати.

о. Антін Каштанюк,

голова Філії Т-ва Охор. Воєнних Могила у Львові.

Жертва майна.

Львів, 10. червня 1938.

У тих важких часах, серед всієї відомої дійсності, в якій приходить жити, не тільки слабодухи, але навіть люди зі — здавалось би — твердими нервами — можуть заломлюватися і тратити свою попередню енергію. Серед таких составни цілющою водою для всіх зневірених, для тих, які забувають про турботу української нації і про її незломну впертість у дрібній муравинній праці, яка чуда робить, — є ті докази патріотизму, які проходять здебільша зовсім непомітно та які проте є імпульсними покажчиками життєздатності нації. Таких доказів безліч із різних ділянок. Час до часу чуємо напр. про таку оборону українського національного імені, яка не рахується з ніякими можливими прикрими наслідками. Ось напр. відбувся два дні у львівському суді процес, зрештою за цілком несподіваною справою: кривава сільська бійка за дівчину. Перед трибуналом ставув гурток свідків із старим господарем (батьком дівчини) на чолі. Суддя звернувся до них з запитом, чи хотять присягати по польськи чи по „руську“. „По українськи“ — спокійно відповів старий газда. Грачі запитували суддю п. Циган свідка та в подивованому тоні поспитав, що нема української присяги, є тільки польська і „руська“ і трині відповів свідок-селянин, що хоче присягати „по українськи“. Те саме повторилось з його доноскою, 18-літньої сільською дівчиною, — після чого суддя не запитував уже нікого більше, тільки відчитав український текст присяги.

Бувають і інші докази приваженні до річної нації без огляду на існуючу дійсність, яка неодному патріоту каже жаліти, що не вродився напр. англієцем. Маємо на думці жертву майна, найбільшу жертву, що її поруч із жертвою крові та жертвою праці можна скласти на жертвнику батьківщини. Ось саме за два дні підуть вулицями Львова довгі церковні процесії у супроводі нас вірних Церкві українських громадян, щоб віддати традиційний поклін тим, які склали рідний спадок жертву своєї крові. Жертву праці складають тисячі службовців українських приватних установ, у своїй масі погано платні, які примушені шораз обнижувати свою життєву ступінь, при якій такий культурний потреби як книжка, театр, акадмічний подорож — це інколи недосяжний локсус. Жертву майна складають у нас масово, бідні і багаті, від початку існування українського організованого життя: адже такі установи, як „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Українська Захоронка“ чи Т-во Опіки над інвалідами і багато інших — не були б поставили та сьогодні не ділять, колиб не українська громадська жертвенність, добровільна, ніким неспришлена, така, яка впливає виключно зі свідомості хосенности конструктивного громадсько-національного діла, що його вони творять. І поза установами та товариствами раз-у-раз читаємо поклики до жертвенности на якусь нову ціль: то церкву якусь будують, то здигають десь у краю народний дім, то збирають на будову якоїсь бурси чи захисту, то меншати світа культури самі педро жертвують і калатають до жертвенности землі, які завжди голосніше чи тихіше — відгукуються.

Щі рядки писані під безпосереднім вражінням довгого спису жертв, що повинася у вчорашньому числі „Діла“: аж півтора шпальт петитового друку треба було на виказ жертвodawців на Український Шпиталь, при чому це вже 8 з черги такий спис. Крім розмірно дрібних сум (від 1 до 100 зол.) маємо там і окремому виказі жертвodawців, які дали на Український

Комунікат Народньої Організації Українців міста Львова.

Просимо всіх Вп. Членів (-ок) взяти обов'язкову участь у всіх загально-святкових обходах, а саме: в суботу в год. 9-тих рано в архиерейській Службі Божій з павахидою, в неділю і понеділок у церковних процесіях причасних собі па-

рохій на Янівський та Личаківський цвинтар. Одночасно просимо всіх Членів (-ок) задержати строгий порядок та держатись дисципліновано походу.

Президія Н. О.

Домагання партії судетських німців.

З Праги подають зміст 8-ох точок, що їх предложено урядові як домагання судетських німців. А саме вони домагаються:

- 1) рівних прав з чехами;
- 2) визнати німецьку меншину правною групою;
- 3) устійити і визнати німецьку смугу;
- 4) дати їй повну автономію;
- 5) законної охорони для німців, що живуть поза німецькою смугою;
- 6) винагороди за кривди за час чеського панування;
- 7) німецьких урядовців на німецькій території;
- 8) свободи німецького світогляду та німецької націоналістичної ідеології.

СЛОВАКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОКРЕМОЇ АРМІЇ.

О. Глінка заявив у інтерв'ю представникові „Дейлі Мейн“, що словаки домагаються окремої армії.

У законопроекті про автономію, що його предложить партія о. Глінки, не було про те мови.

Еспанські червоні літаки збомбардували французьке пограниччя.

Урядова комісія, що мала ствердити, чи літаки збомбардували минулої неділі французьке пограниччя, не оголосила звіту. Не зв'язуючи на те, тепер уже майже нема сумніву, що були це червоні літаки.

Мешканці Андорри бачили червону ескадру, що перелетіла на національну територію, після вернулася; це мабуть вона збомбардувала французьку місцевість Оре. Французькі стар-

шини, що обсервували ескадру через зорянітні планали, що вона була зложена з червоних літаків марки Блюх.

Проурядова преса не атакує національного уряду, анів перестала роздухувати справу налету.

Прем. Даладіє, вертаючися з еспанського пограниччя, заявив, що він виробив собі вірний погляд у тієї справі.

Чого домагаються большевики за поміч для Китаю?

Домей довідується з достовірних джерел, що уряд ССРСР передав кит. представникові Ларю Сунфу ось які домагання як винагороду за поміч у війні проти Японії:

- 1) спільної оборони китайсько-совітського кордону.
- 2) постачання зброї та муніції китайським комуністичним партизанам.

3) визнати спеціальні інтереси ССРСР у провінціях Сінкін, Ніншій та Чінгай.

4) спільними силами збудувати залізницю від ССРСР до Китаю.

5) приділяти Куомінтанові й китайському урядові совітських дорадників.

6) реорганізації китайської адміністрації згідно з побажаннями владу ССРСР.

Шпиталь по кілька тисяч золотих. З Пропагандистної Книжки Українського Шпиталю, яка полягала на весну ц. р. з нагоди відкриття Шпиталю та в якій м. і. подано докладну історію його будови; відомо, що крім найбільшого жертводавця — Митрополита, — який подарував площу під будову та сусідній партеровий цим (дотеперішня Народня Лічниця) та перших 5000 доларів, і крім фондаций з АЕФонду у висоті 10.000 доларів, — до дня відкриття Шпиталю було вже 19 інших жертводавців, що відгукнулись на поклики складати по 2.000 зол. окремі ліжки їх імені (чи імені поданих ними осіб) в Українському Шпиталі. Між ними було 12 установ (Зем. Банк, УКОДІ, Маслосоюз, Центросоюз, Філія Гігієнічного Т-ва у Тербоваї, Т-во „Будучність“ у Тернополі, У. Лікарське Т-во, Спілка українських лікарів у ЧСР, Союз Українок, Філія У. Гігієнічного Т-ва у Коломиї та українська громада у Філадельфії) та 7 окремих осіб (М. Сосновська, д-р М. Церолич, С. Баньківський — запис на 2 ліжка, І. Терещук, Марія Федина, д-р М. Чубатий та радн. М. Грицак). Названий останній жертводавець вручив Управі Т-ва Народня Лічниця (правному власникові Українського Шпиталю) суму 10.000 золотих, заявляючи, що почував себе щасливим, що може свої життєві ощадності передати харитативній народній установі. Із учорашнього списку довідуємось про дальших фондаторів окремих ліжок у Шпиталі, фізичних і правних осіб (м. і. по кількатисячній збірці з нагоди концертів М. Сокіл та А. Рудницького в Америці у різних тамошніх містах). Тепер довідуємось, що радн. Михайло Грицак найшов наслідника в особі інж. Павла Дурбака, який теж жертвував на Український Шпиталь 10.000 зол. У листі, що його жертводавець післям одночасно до Управи Т-ва, читаємо, що ту жертву викликало захоплення геройською працею гурту львівських лікарів, які вже десять літ ординують в амбулаторіях Народньої Лічниці і тепер надає в Українському Шпиталі — цілком даром, віддаючи всі свої арбітрій гонорарі (досі на загальну суму поверх 200.000 зол.) на Шпиталь (недавно померший д-р Е. Дурделло вже сам важко недужий ординував для Н. Л.). Жертводавець переконаний, що здвигнення Українського Шпиталю та праця в ньому служать не тільки здоров'ю окремих одиниць, що в ньому лікуються, але є таким зовнішнім пам'ятником конструктивної

праці, який підбадьорює всіх громадян; і тому він і своїм актом жертвенності хоче підбадьорити земляків, вказуючи їм на добрі діла для народньої справи. І та жертвенність на Український Шпиталь не вгає. Остання звістка — це благородний жест українського антикаря дотеперішній рахунок за ліки Українського Шпиталю, на суму 1600 золотих.

Ми свідомі того, що деякі громадяни, що ми їх вище поіменно назвали, будуть за те на нас лихі, не бажаючи собі такої „реклами“. Але ми свідомо це зробили: коли ми згадуємо патріотичні промови на принагідних зборах і сходинах, то вважаємо простою справедливстю згадати такі акти-жертви майна, які складаються на суспільне явище. Українська жертвенність це не заслуга поодиноких осіб — це заслуга тої свідомості національної спільноти і того почування любови до рідного краю, що є питомим рисою українського національного колективу, найтвердішою підставою життя і тривкості української нації.

Така масова і така поважна жертвенність на Український Шпиталь, ті всі записи, між якими є записи цілих домів, — характеристичні для настроїв і бажань нашого громадянства. Нема ніякого сумніву, що деякий упадок жертвенності на деякі навіть найкорисніші загально-національні цілі прийшов у зв'язку з боротьбою на терені даних установ: навіть коли люди вповні солідаризуються з постановами виділів отих установ і їх внутрішньою лінією, проте підсвідомо в душі залишається осад якогось несмаку, який притуплює сентимент до даної установи і каже свою жертву майна складати деінде. На Українському Шпиталі нема ані тіни, що на його терені є якісь суперечки, що на Загальних Зборах Т-ва, яке його утримує, може прийти до якихось ідеологічних полемик, що комісія матка може мати якісь труднощі з політичною фізіономією кандидатів до управи і цілі і засоби — ідеологічні та технічні — якими тут змагається до цілі, такі ясні, такі безспірні, що притягають всіх тих наших громадян у краю і в європейських столицях і на далекій заморській чужині та кажуть їм жертвувати на це добре діло.

Нема у нас установ „ліпших“ та „гірших“ — всі вони роблять свою хосенну і спасенну роботу. Роблять її, оперті на довірі народу, який завжди готов до найбільших жертв, — до жертв крові і праці і майна, коли цього тільки вимагає рідна справа. ік.

Правний бік справи для українців у відношенні до Бюро лучиться тісно з національно-політичним. Українському громадянству добре відомий хід боротьби українців за те, щоб їх національну принадлежність зазначували в нansenівських паспортів. П' очевидно не закінчено, чи закінчено різно в різних державах. Не виключено, що питання це буде порушене і в зв'язку зі змінами, які мають зайти в організації міжнародньої опіки над втікачами. Другим нашим поважним завданням перед Бюром було досягти відповідну участь представників українських еміграційних організацій в Адміністративній Раді Бюро та в його секціях по окремих державах. Перше питання було вирішене з другим, бо відокремлення українських емігрантів в окрему групу втікачів узаконило і призначення українських представників до централі та до філій Бюро. Цим з одного боку було зазначено національно-політичну екстеріорність України в міжнародній інституції, що підлягає безпосередньо Лізі, а з другого боку можна досягнути більш справедливий поділ допомоги Бюро між українські та московські еміграційні організації.

Українські домагання поборювали до різних, часом не завжди „чистими“, засобами, між іншими доказами, буцім-то всі ті домагання неактуальні з огляду на недалеке закриття Нansenівського Бюро, бодей у дотеперішній його формі. Цей аргумент тепер відпадає, бо підготовляють у деякій мірі нову угоду на неозначений наперед час, а з цим зв'язком автоматично і питання українсько-московських відносин. Хоч Рада Ліги постановила, що власники нansenівських паспортів можуть бути урядовцями Бюро, але ця постановка питання ще не розв'язує, а що найбільш зменшує його гостроту та переносить його в іншу площину. Постанова ця не відноситься до тих московських емігрантів, що в були чужою державною принадлежністю, а тим не мало, особливо в Югославії. Інші будуть розуміються, домагатися всіма засобами добри права громадянства в різних державах, відлітати посаду в Бюрі. Неустійнено також чи урядовці Бюро можуть приймати кандидатів на службу так мовити з привагного типу, як перекладачів для московської мови і т. д.

Нема ніякого сумніву, що москалі, які й досі зааніті у Бюрі, будуть робити все, чим вони залежне, щоб під тим чи іншим виглядом свої посади затримати. Але й позиція тих українців, яким доручено пильнувати української справи у Бюрі і які мають великий досвід у своїй відповідальній роботі, наскрізь зміни. Вони будуть, розуміється, провадити і далі боротьбу за те, щоб у Бюрі та його філіях була відповідна кількість українців, щоб самі нansenівського паспорту не потребували таких українців без порівняння білизни з москалями. Колиж покажеться, що цього не висте неможливо, то треба буде почати діяти перед Бюром і в пресі за те, щоб між його урядовцями не було не тільки сучасних московських нansenівців, а й колишніх, бо чекати безсторонності в розподілі допомог, виданні паспортів та в інших функціях Бюро при сучасних українсько-московських відносинах було б смішно.

Остаточні рішення щодо організації цього Бюро западуть очевидно в часі осені і самбелі, отже в початку вересня. Після цього будуть доручатися якомусь спеціальному комітету устійнити остаточно нові організації в усіх установах для оборони втікачів. Отже не лишалося небагато, щоб покінчили українські чинники справу обговорення відповідні постанови і приготуватися до ним оглядом до енергійної української діяльності в справі носени в Женеві. М. Давид

Міжнародне Нансенове Бюро буде перетворене.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 7. червня 1938.

Бюро Нансена мало і матиме очевидно поважне правне, господарське, навіть національно-політичне значіння в житті численної української еміграції, тому природно, що звертаємо увагу українських читачів і відповідальних чинників на ті зміни, які зайдуть в організації цієї установи. З огляду на те, що зміни ці ще остаточно не устійнені, а навіть не означено їх докладно, подаємо покищо відповідь Президента Міжнародного Бюро Нансена для втікачів, Міхаселя Гансона, на дотичні запити редакції „Журналь де Женев“, зроблені у зв'язку з рішенням прийнятим Радою Ліги Націй на останній сесії. А саме п. Гансон заявив:

„Звіт прийнятий Радою передбачає злиття двох дотеперішніх організацій, Міжнародного Бюро Нансена і Високого Комісаріату для втікачів, що походять з Німеччини, в один спільний орган під проводом Ліги. Цей організм матиме у проводі Високого Комісаря, коли, як треба сподіватися, найближча Асамблея прийме також цей план.

В дійсності прийнято в загальних рисах пропозицію норвезького уряду, яку проголосовано на Асамблеї 1937 р. Щоб це досягти, треба було доброї волі і взаємних уступок, бо як відомо, на попередніх Асамблеях виявилися різниці в поглядах на цю справу. Мене тішить це змагання до порозуміння, яке уможливило врятувати твір великої соціальної ваги, що робить таку шану Лізі.

Тепер іде про те, щоб виробити подібний план майбутньої організації. Рада доручила це Генеральному Секретаріату в порозумінні з керівниками обидвох установ. Щодо Бюро Нансена, то розуміється, що я покажу найкращу волю, і я переконаний, що мене підтримає Адміністративна Рада Бюро в усіх моїх зусиллях виявляти всі можливі труднощі,

бо по рішенні Ради можна сподіватися, що акцію для добра втікачів під патронатом Ліги тепер урятовано, і то на добро самих втікачів і країн, в яких вони шукають захисту.

Завдяки атмосфері вірозумності, яка тепер всюди панує, зроблено великий крок вперед і оминено страшну для мене можливість, що знехтувалиб акцію для втікачів, яка дала справді поважні висліді. Я справді маю глибоке переконання, що без авторитету Ліги було б даремно намагатися продовжувати цю справу“.

Стільки п. Гансон. Тепер є завданням покінчити українських чинників зробити все від них залежне, щоб зменшити для українських емігрантів всі ті хиби правні, економічні і національно-політичні, які мала в собі для них стара організація Нansenівського Бюро та збільшити добрі вигляди в новій організації. Полишаючи природно детальний і річковий розгляд справи тим українським чинникам, які боронили інтересів українських громадян перед Бюром з поважними успіхами для них, займаюся нею тут в межах дозволених кожному українцеві і пресовому працівникові

Кантон приступає до переговорів з Японією

ЩОБ ОХОРОНИТИСЬ ВІД ДАЛЬШИХ НАЛЕТІВ.

Як подають з Гонконгу, влада провінції Квантун, в якій лежить Кантон, хоче на власну руку запропонувати Японії перемир, щоб охоронитись від бомбардувань. Втікаючи перед шоденними налетами, більшість мешканців Кантону евакуювала місто; його населення зменшилось з 1,250.000 до 80.000

ЩО НА ТЕ КИТАЙСЬКИЙ УРАД? Військова влада квантунської провінції чекає ще кілька днів, щоб почути думку центрального уряду і коли він не погодиться з переговорами, Квантун пічне їх на власну руку.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у.

Шпиталь по кілька тисяч золотих. З Пропам'яної Книжки Українського Шпиталю, яка по-лялася на весну п. р. з нагоди відкриття Шпи-талю та в якій м. і. подано докладну історію його будови, відомо, що крім найбільшого жертводавця — Митрополита, — який подару-вав площу під будову та сусідній партеровий кім (дотеперішня Народня Лічниця) та перших 3 000 доларів, і крім фондаций з АЕФонду у ви-соті 10 000 доларів, — до дня відкриття Шпи-талю було вже 19 інших жертводавців, що відгукувались на поклики складати по 2 000 зол. на окремі ліжка їх імені (чи імені поданих ним осіб) в Українському Шпиталі. Між ними було 12 установ (Зем. Банк, УКОДІ, Маслосо-юз, Центросоюз, Філія Гігієнічного Т-ва у Те-ребовлі, Т-во „Будучність" у Тернополі, У. Лі-карське Т-во, Спілка українських лікарів у ЧСР, Союз Українок, Філія У. Гігієнічного Т-ва у Коломиї та українська громада у Філадель-фії) та 7 окремих осіб (М. Сосновська, д-р М. Царевич, С. Банківський — запис на 2 ліж-ка, І. Терещук, Марія Федина, д-р М. Чубатий та радн. М. Грицак). Названий останній жерт-водавець вручив Управі Т-ва Народня Лічниця (правному власникові Українського Шпиталю) суму 10 000 золотих, заявляючи, що почував себе щасливим, що може свої життєві ошатно-сті передати харитативній народній установі. Із учорашнього списку довідуємось про даль-ших фондаторів окремих ліжок у Шпиталі, фі-зичних і правних осіб (м. і. по кількатисячній збірці з нагоди конферції М. Соки та А. Руд-ницького в Америці у різних тамошніх мі-стах). Тепер довідуємось, що радн. Михайло Грицак найшов наслідника в особі інж. Павла Дурбака, який теж жертвував на Український Шпиталь 10 000 зол. У листі, що його жертво-давець післав одночасно до Управи Т-ва, чи-таємо, що ту жертву викликало захоплення ге-ройською працею гурту львівських лікарів, які вже десять літ ординують в амбулаторіях На-родньої Лічниці і тепер надалі в Українському Шпиталі — цілком даром, віддаючи всі свої дрібні гонорарі (досяг на загальну суму попер-х 200 000 зол.) на Шпиталь (недавно померший д-р Е. Дурделло вже сам важко недужий ор-динував для Н. Л.). Жертводавець перекона-ний, що здвигнення Українського Шпиталю та праця в ньому служать не тільки здоров'ю о-кремих одиниць, що в ньому лікуються, але є таким зовнішнім пам'ятником конструктивної

праці, який підбадьорює всіх громадян; і тому він і своїм актом жертвенності хоче підбадьо-рити земляків, вказуючи їм на добрі діла для народної справи. І та жертвенність на Укра-їнський Шпиталь не вгаває. Остання збірка — це благородний жест українського антикаря й-ра М. Терлецького, який перекреслив лавес дотеперішній рахунок за ліки Українського Шпиталю, на суму 1600 золотих.

Ми свідомі того, що деякі громадяни, що ми їх вище поіменно назвали, будуть за те на нас лихі, не бажаючи собі такої „реклами". Але ми свідомо це зробили: коли ми згадуємо патріотичні промови на принагідних зборах і сходинах, то вважаємо простою справедливо-стю згадати такі акти жертви майна, які скла-даються на суспільне явище. Українська жерт-венність це не заслуга поодиноких осіб — це заслуга тої свідомості національної спільноти і того почування любови до рідного краю, що є питоменною рисою українського національ-ного колективу, найтвердішою підставою жит-тя і тривокити української нації.

Така масова і така поважна жертвенність на Український Шпиталь, ті всі записи, між якими є записи цілих домів, — характеристичні для настроїв і бажань нашого громадянства. Нема ніякого сумніву, що деякий упадок жертвенно-сти на деякі навіть найкорисніші загально-на-ціональні цілі прийшов у зв'язку з боротьбою на терені даних установ: навіть коли люди впов-ні солідаризуються з постановами виділів отих установ і їх внутрішньою лінією, проте підсві-домо в душі залишається осад якогось несмаку, який притуплює сентимент до даної установи і каже свою жертву майна складати деінде. На У-країнському Шпиталі нема ані тіни, що на його терені є якісь суперечки, що на Загальних Збо-рах Т-ва, яке його утримує, може прийти до я-кихось ідеологічних полемік, що комісія матка може мати якісь труднощі з політичною фізіо-номією кандидатів до управи! І цілі і засоби — ідеологічні та технічні — якими тут змагається до цілі, такі ясні, такі безспірні, що притягають всіх тих наших громадян у краю і в європей-ських столицях і на далекій заморській чужині та кажуть їм жертвувати на це добре діло.

Нема у нас установ „ліпших" та „гірших" — всі вони роблять свою хосенну і спасенну робо-ту. Роблять її, оперті на довірі народу, який завжди готов до найбільших жертв, — до жертв крові і праці і майна, коли цього тільки вимагає рідна справа. Ік.

Правний бік справи для українців у міжна-родинному Бюро луниться тісно з національ-но-політичним. Українському громадянству добре відомий хід боротьби українців за те, щоб їх національну приналежність зазначували в на-сенівських паспортів. Це очевидно не закінчи-ли закінчено ріжко в ріжних державах. Не в-ключаючи, що питання це буде порушене і в зв'язку зі змінами, які мають зайти в органі-зації міжнародної опіки над втікачами. Дру-гим нашим поважним завданням перед Бюро було осягти відповідну участь представників українських еміграційних організацій в Адмі-ністраційній Раді Бюра та в його секціях в окремих державах. Перше питання було в-чене з другим, бо відокремлення українських емігрантів в окрему групу втікачів української і призначення українських представників до централі та до філій Бюра. Цим з одного боку булоб зазначено національно-політичну єди-ність України в міжнародній інституції, оп- підлягає безпосередньо Лізі, а з другого боку можна осягнути більш справедливий поділ допомоги Бюра між українськими та московсь-кими еміграційними організаціями.

Українські домагання поборювали в ріжних, часом не завсіди „чистими", засоби-ми, між іншим доказами, буцим-то всі ті до-магання неактуальні з огляду на недавнє в-ериття Нансенівського Бюра, бодей у дотеп-рішній його формі. Цей аргумент тепер від-падає, бо підготовляють у деякій мірі нову у-мову на неозначений наперед час, а з цим в-ицикає автоматично і питання українсько-мо-сковських відносин. Хоч Рада Ліги постанов-ла, що власники нансенівських паспортів не можуть бути урядовцями Бюра, але ця посто-нова питання ще не розв'язує, а що найбільш зменшує його гостроту та переносить його на іншу площину. Постанова ця не відноситься мабуть до тих московських емігрантів, що в-були чужою державну приналежність, а такі не-мало, особливо в Югославії. Інші будуть, р-зуміється, домагатися асимі засобами збере-ти права громадянства в ріжних державах, щоб дістати посаду в Бюрі. Неустійнено також в-чи урядовці Бюра можуть приймати на своїх ців на службу так мовити з приватного тере-лу, як перекладачів для московської мови і т. д.

Нема ніякого сумніву, що москалі, які в-ли досі заняті у Бюрі, будуть робити як в-них залежне, щоб під тим чи іншим вигадом свої посади затримати. Але й позиція тих у-країнців, яким доручено піклуватися украї-нської справи у Бюрі і які мають великий дос-в у своїй відповідальній роботі, наскрізь в-ли. Вони будуть, розуміється, провадити і в-боротьбу за те, щоб у Бюрі та його філіях

була відповідна кількість українців, щоб самі нансенівського паспортів не потребу-вали таких українців без порівняння з тим в-москалів. Колиж покажеться, що цього по-вести неможливо, то треба буде почати вист-перед Бюром і в пресі за те, щоб між в-и у-рядовцями не було не тільки сучасних моск-ських нансенівців, а й колишніх, бо виста-сторонності в розподілі допомог, видан-паспортів та в інших функціях Бюра при с-часних українсько-московських відносинах в-лоб смішно.

Остаточні рішення щодо організації в-го Бюра западуть очевидно в часі осінній в-самблеї, отже в початку вересня. Після в-и в-бути доручать якомусь спеціальному в-и в-и у-стійнити остаточно нові організаційні ф-ми установи для оборони втікачів. Отже в-лишилося небагато, щоб покликати україн-чинники могли справу обговорити, прий-відповідні постанови і пригтовитися на в-ним оглядом до енергійної української в-и в-справі востані в Женеві. М. Демко

Міжнародне Нансенове Бюро буде перетворене.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 7. червня 1938.

Бюро Нансена мало і матиме очевидно поважне правне, господарське, навіть національно-політичне значіння в житті численної україн-ської еміграції, тому природно, що звертаємо увагу українських читачів і відповідальних чин-ників на ті зміни, які зайдуть в організації цієї установи. З огляду на те, що зміни ці ще оста-точно не устійнені, а навіть не означено їх до-кладно, подаємо покищо відповідь Прези-дента Міжнародного Бюра Нансена для втіка-чів, Міхаеля Гансона, на дотичні запити редак-ції „Журналь де Женев", зроблені у зв'язку з рі-шенням прийнятим Радою Ліги Націй на остан-ній сесії. А саме п. Гансон заявив:

„Звіт прийнятий Радою передбачає злиття двох дотеперішніх організацій, Міжнародного Бюра Нансена і Високого Комісаріату для вті-качів, що походять з Німеччини, в один спіль-ний орган під проводом Ліги. Цей орган матиме у провіді Високого Комісара, коли, як треба сподіватися, найближча Асамблея прийме також цей план.

В дійсності прийнято в загальних рисах про-позицію норвезького уряду, яку проголосовано на Асамблеї 1937 р. Щоб це осягти, треба було доброї волі і взаємних уступок, бо як відомо, на попередніх Асамблеях виявилися ріжні в поглядах на цю справу. Мене тішить те змаган-ня до прозріння, яке уможливило врятувати твір великої соціальної ваги, що робить таку шану Лізі.

Тепер іде про те, щоб виробити по-дрібний план майбутньої організації. Рада доручила це Генеральному Секретаріатові в порозумінні з керівниками обидвох установ. Щодо Бюра Нансена, то розуміється, що я по-кажу найкращу волю, і в переконання, що мене підтримає Адміністраційна Рада Бюра в усіх моїх зусиллях анулювати всі можливі труднощі.

бо по рішенні Ради можна сподіватися, що ак-цію для добра втікачів під патронатом Ліги теп-ер урятовано, і то на добро самих втікачів і країн, в яких вони шукають захисту.

Завдяки атмосфері вірозумності, яка тепер всюди панує, зроблено великий крок вперед і о-мнієно страшно для мене можливість, що знех-тувалиб акцію для втікачів, яка дала справді поважні висліди. Я справді маю глибоке пере-конання, що без авторитету Ліги булоб даремно намагатися продовжувати цю справу.

Стільки п. Гансон. Тепер є завданням по-кликаних українських чинників зробити все від них залежне, щоб зменшити для українських емігрантів всі ті хиби правні, економічні і на-ціонально-політичні, які мала в собі для них стара організація Нансенівського Бюра та збіль-шити добрі вигляди в новій організації. Поли-шаючи природно деталі і річевий розгляд справи тим українським чинникам, які боронили інтересів українських громадян перед Бюром з поважними успіхами для них, займаюся нею тут в межах дозволених кожному українцеві і пре-совому працівникові.

Кантон приступає до переговорів з Японією

ЩОБ ОХОРОНИТИСЯ ВІД ДАЛЬШИХ НАЛЕТІВ.

Як подають з Гонконгу, влада провінції Кван-тун, в якій лежить Кантон, хоче на власну руку запропонувати Японії перемир'я, щоб охоро-нитись від бомбардувань. Втікаючи перед щоден-ними налетами, більшість мешканців Кантону евакуювала місто; його населення зменшилось з 1,250 000 до 80 000.

ЩО НА ТЕ КИТАЙСЬКИЙ УРАД Військова влада квантунської провінції те-кає, що кілька діл, щоб почати дискусію з в-традьного уряду і коли він не погодиться на в-еговори, Квантун пічне їх на власну в-и.

Присилайте передплату.

Літературна нагорода за 1938 рік.

Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка на своїм засіданні дня 28. травня ц. р. вирішила роздати як у минулих роках, так і в черговім 1938 році літературну нагороду за найкращі твори, надруковані в цім році окремою книжкою в краю чи за границею.

Щоб зібрати фонди на літературну нагороду за 1938 рік, Т-во приступає до збірки жертв серед Українського Громадянства та Установ. Рада Т-ва надіється, що Українське Громадянство та Установи, у повнім зрозумінні ваги літературних нагород для української культури,

піддержать Т-во і цього року у його змаганнях шедрими грошовими жертвами, які дозволять збільшити цього року грошеві премії для нагороджених творів.

Жертв просимо слати на адресу: Центрбанк, — Львів, вул. 3. Мая 15, із зазначенням „Літературний фонд 1938“.

Спис жертв проголосимо у щоденній пресі.

ЗА РАДУ Т-ВА:

Голова: Р. Купчинський.

Референт літ. нагород: В. Софронів Левинський.

теми: 1) відкриття у державній видавничій промисловості підлягати устаткуванням при співвласності. Справа вирішується при співвласності видавничої справи з рішальним голосом).

До компетенції повітового виладу належить за-твердити план загосподарювання, окремий на від-статі опіки ліборобства палати, як тем роботи над-ар над господарюванням спілчаніи грунту. Всі інші справи вирішує староста. Насос на поділ спілчаніи грунту зрозумілий у старості. Відзначити: 1) від оречення старости до видавничої земельної комісії, 2) від оречення старости, який не дозволяє розпочати поділу промисловості — до воєводи.

Закон передає опікуванню спілчаніи, щоб загоспо-дарити виділений спілчаніи грунт. Спілка має правну особовість і її членами є всі управлені, які вибирають асоціацію себе управу. Спілка діє на основі статуту, за-твердженого владою; зрештою такого статуту має се-годині міністерство ліборобства і земельних реформ.

У кімнаті постанови закону є дуже важливий при-пис, що в Галичині адекватно на три роки, себто до 11. червня 1941 р., силу цього закону щодо поділу, гро-мадського комунального добра, отже спілчаніи грунту, які з грунтової книги застатуються як громадське добро.

Між громадським майном і громадським добром в Галичині є основна різниця. Громадським майном є все те, що має прибутки громад і правний особи і а того вони покриті своїм майном. До цього майна на-лежать громадські домівки, канцелярії, ділянки громад-ського підприємства (машини, річки, електричні, склади і т. д.) та готель. Громадським добром є все те, чим користується всі громади (напр. дороги, мости, пасо-виська і т. п.). Отже завданням громадського добра є забезпечення потреби мешканців громад і таким ти-ном приносить їм користь. Ось так між громадським майном і добром є різниця в тому, хто користується і лі прибуток: громада як правна особа, чи її господарі. Про те, як поводитись з громадським майном, ти добром, рішають табуларні книги.

Книжки поділу грунтових спілчаніи покриті в за-казі держави, з управлені виступає тільки членів-а в акції і при виділенні майна правні як місці. А саме управлені обов'язані декартувати: змалювати для урядо-вця, що перевіряє поділ, паливо, сепар, обслугову і від-ходи для осіб заступити при поділі. Далше дають вони роботу і матеріал, потрібний до виконання робіт на місці, як тем обов'язані перевіряти безплатно потрібні водопостачальні роботи. Насос чинить у акції і де-калізує до селства. Згадані членів-а обслуговує до-дому утворює відповідно до вартості шматку у-ділу у спілчаніи грунту.

Я навіть щонайважливіші постанови нового закону, щоб наші селани мали змогу з ними а час зазнайомитися. Пригадую тут ще раз, що новий закон не відноситься до громадських ді-сів і положин, та що поділ громадських пасо-виськ можна буде перевести лише на домагання самих управленіи у спосіб, як вище згадано. Безпосередньої небезпеки поділу грунтових спілчаніи нема, коли цьому противитися біль-шість управленіи. В Галичині громадські пасо-виська є записані значино в грунтових (табу-ларних) книгах як громадське добро, супроти чого на основі нового закону аж до 11. червня 1941 р. не можна передати їх поділу, про що зрештою згадано вже вище.

Громадських пасовиськ, чи взагалі спілчаніи грунту, що припадають до поділу між управле-них на основі згаданого закону, є на україн-ських землях в Польщі сотки тисяч гектарів. Користування ними з погляду агрикультури є вповні невідповідні, але тут слід рахуватися з сучасним господарським і соціальним положен-ням села, зокрема сільської бідноти, для якої громадський вигін дає незаспроможу удержати хоч одну коровину. Нелегко буде річ зліки-дувати теперішній стан, хочби він був і най-більш доцільний з погляду на краще викорис-тання землі, а то головнио з психологічних і соціальних причин, що ще й ним панують у на-шому селі. Тема „дісів і пасовиськ“, що прима-нювала і деякого з наших письменників (напр. І. Франко) на своїй життєвості не сприйма і у сучасності, а при ліквідації цієї справи згідно з новим законом — якого тенденції зі загаль-ного господарського боку вповні слушні, — розкритися наново ця стара рана нашого села.

Д-р Стенан Баран.

Розкривається стара рана.

ЗАКОН ПРО УПРАВЛІННЯ ГРУНТОВИХ СПІЛЧОТ.

Львів, 9. червня 1938.

Паншизмні часи залишили у нас в земель-ній ділянці свою спадщину. Є нею занайвно громадські ділянки і пасовиська, стара незовсім загублена рана на нашому аграрному організмі, якої досі у своїй первісній формі є свідком на-шого аграрного примітиву. Повстала вона аде-біла при регуляції земельних сервітутів — головнио за часів наших ділів лісів і пасовиськ, — якої не управління в Галичині краєвий за-кон з 9. XII. 1899 р. про поділ спілчаніи грунту та аналогічний закон для східних земель (ро-сійські) з 25. I. 1876, а для Холмщини з 30. V. 1894 р.

Розв'язку хоче дати новий польський закон. У Вістнику Закону з 12. травня ц. р. ч. 33, поз. 290, оголошено закон з 4. травня ц. р. про управління грунтових спілчаніи, що буде об'являється від 11. че-рвня ц. р.

Під постановою цього закону підпадають на об'єкті оренди і спілчаніи воєводи:

- 1) Нерухомих, записані в ліквідаційних і над-писних таблицях і в інших актах, що торкаються над-писи власності селствам, як спілчаніи власності кількох гро-мад, або як спілчаніи власності тих громад з деякими господарськими.
- 2) Пасовиська, записані в ліквідаційних і над-писних таблицях і в інших актах, що торкаються над-писи власності селствам, як спілчаніи власності загалу або деяких господарів одної громади.
- 3) Нерухомих, одержані на спілчаніи власності тиг-твом ашатори за окремими службовості, або у ви-падку поділу спілчаніи грунту (про які згадано під 1) і 2) між поділом громади.
- 4) Нерухомих, що їх дістали на спілчаніи власності власних розпорядювачів лісових грунту у ви-падку поділу спілчаніи грунту села і двора.
- 5) Нерухомих, придані селством спілчаніи при участі колишнього російського Селського За-в'язу.
- 6) Нерухомих, ужитковані спілчаніи даними дріб-новласницькими громадами.
- 7) Нерухомих, ужитковані спілчаніи даними дріб-новласницькими громадами і двором.
- 8) Нерухомих, які не скасовано, торкаються північно-українськи земель, акте в Галичині під постанови цього закону підпадають такі нерухомих:
  - 1) Нерухомих, що їх мають або ажитують спіл-чаніи або більше даних громад.
  - 2) Нерухомих, що їх мають або ажитують спіл-чаніи колишні даних і двори громад або колишні ді-лів.
  - 3) Нерухомих, житлові всім або деяким чинним даних громад або частини даних громад.
  - 4) Нерухомих, про які згадано вище під 1) і 2), які не скасовано без дозволу влади і без укладення по-ділу у грунтових книгах.
  - 5) Нерухомих, відступлені для селського жит-тєвості і посідає громади або загальної управленіи при регуляції даних грунтових сервітутів на підставі востаннього царського патенту з 9. липня 1893 р.
  - 6) Нерухомих, що творять громадське добро і є спілчаніи ажитуювані.

Під постановою цього закону не підпадають неру-хомих, що творять майно громад і ажитуювані со-в'язи, або творять спілчаніи власності бундів мілан не-лічаніи.

(напр. стави, озера), 2) громадські пасовиська, по-ложених аже як 1.000 м. допад річки моря, 3) громад-ські пасовиська, положених між 500 і 1.000 м. допад річки моря, якщо мають вони палику прокладку вер-стину, що не годиться на річку або сівозаги, 4) пасо-виська, яких ажива ажитуювані на річку або сівозаги бузоб господарю неукладення, і пасовиська, які слід зберігти для подивляння цілей, тібо, що такий поділ, адекватний під 3) і 4) фактивно вже переведено. Влада може виключити від поділу деякі спілчаніи грунту, що є наразі на знищення через повни, грунту, на яких знаходяться мінеральні копалини або нафта, грунту, при поділі яких три четвертини управленіи одержу-ють об'єкт ажитуювані до господарського використання, грунту, що спілчаніи будівельні терени, і грунту, що управленіи хотять задержати до дальшого спілчаніи ажитуювані.

При поділі спілчаніи грунту кожний з управленіи дістає: 1) такий об'єкт, який є тоном оманений в до-кументах, якщо такі документи існують, 2) такий об-єкт, що його дістає кожний при фактичному поділі найменше 10 літ від часу, як розпочався поділов про-мисловості. При поділі спілчаніи грунту між сілчаніи гро-мад приділяються кожній з них об'єкт відповідно до об'єкту, що його має коміте з них та з ними ажива участь у спілчаніи грунту. При поділі спілчаніи грунту села і двора, участь ужитуються відповідно до об'єкту, що його має село і двір, а тим, що двір не може дістати більше як одну третину вартості спілчаніи грунту.

У випадку, коли переводиться поділ спілчаніи гру-нту між поділом управленіи, тоді загосподарюється таку промисловості: першу половину вартості спілчаніи грунту ділять по рівній частині між усіх управле-них, другу половину жову відповідно до об'єкту, з я-ким ажива участь у спілчаніи грунту, або відповідно до числа інвентару у випадку, коли число інвентару ужитують в документах. При поділі спілчаніи грунту між громад і управленіи, приділяється наперед гро-маді 1/10 частину вартості спілчаніи грунту, а решту ділять в спосіб аже повож ажитуювані. При відділі поділу спілчаніи грунту управліюються тем справу службовості і гіпотечних титерів, що на них тягуть.

Підлі спілчаніи грунту переводиться ажитують на домагання самих інтересованих, а в урядку у випадку грунтових спілчаніи кількох громад або села і двора. Коли грунтові спілчаніи належать до управленіи го-сподарів, тоді на домагання одної четвертої частини управління у кожній громаді мусить бути селством ажива всіх управленіи, на якому переводить пред-ставник влади, відт, селства або бурмістр. Коли є сум-нів, хто має право проводити, голову ажива селства влади (старості). До вартості ухвалює треба присут-ності найменше половини всіх управленіи, при тому рішення переходить більшістю голосів ажитуювані. Зі-брання вибирає своїх повноважених в числі двох-ше 3-х і вони виконують назовні інвентар управленіи і ажитують їх перед ажитують на основі їх угово-вжених тільки ухвали, що торкаються ажитуювані спілчаніи громадських грунту від поділу між управле-них, переводить більшістю трьох четвертих голосів, при присутності правління повнозном управленіи до голосування. Кожний з управленіи має на ажитую-тільки один голос і в ажитують боре участь тільки особ-ливо. Насос на поділ спілчаніи громадських грунту може постановити одні четвертини управленіи.

Внаслідок, що ажитують справу поділу грунтових спілчаніи є повнозном старости, повнозном вилад, асо-ційна земельна комісія і воєводи.

До компетенції воєводи земельної комісії на-лежить оречення про ажитуювані промисловості щодо поділу спілчаніи грунту або ужитуювані при співвласності ажитуювані спілчаніи грунту, якщо промислу не при-ажитують ажитуювані.

До компетенції воєводи належить: 1) розпоряд-тись щодо ажитуювані комісії документи і гро-мад.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

з порожніми руками

заходи, щоб створити катехитські етати у цілому ряді громад повітів товмачського, гордєнського і коломийського. Крім того йдуть заходи, щоб створити римо-католицьке єпископство у Станіславові.

Під егідою СІПОС кооперативи „Сподем“, „Звиловзек Стишелецкі, ТШ/І та „Звиловзек Млодей Вси“ уладили цілу низку торговельно-крамничних курсів, на яких перешколили понад 300 учасників. Незалежно від того в останньому часі заложили 10 безвідсоткових кас з призначенням передовсім для ремісників.

СІНОС вів спеціальну акцію у справі позичок для купців та хліборобів; тим останнім помагав позичками набувати землю, щоб „земля парцеляції не переходила в чужі руки“.

Воевідський секретаріат ППОС поробив

Так писало „Діло“ у статті п. к. „Після парашутарної кампанії“.

СПРАВА ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО СОБОРУ.

„Як довідемося, Впрвсв. митр. Сильвестр те повороті з Риму відіслів писемньо до Впр. клико на Івана з повідомленням про проєкт провінціального собору із запитаннями: де, на його думку, має бути цей собор, в який час і хто має в соборі взяти участь? Єп. Ступницький, кажучи, зазначив, що Львів має як місцем собору, а щодо часу, то сказав: має бути виготовлений предмет нарад. Щодо питань, хто має взяти участь в соборі: чи тільки єпископи, члени комітету і доктори богослов'я та церковних наук, чи також і відпоручники клира з провінції? Єп. Ступницький зазначив і за відпоручників клира“.

СТАНОВИЩЕ БІСМАРКА ЗАЧИНАЄ ХИТАТИСЯ

В Берлін подався до діміції віцепрезидент пруського міністерства Роберт Путткамер. За його шуриниою кн. Бісмарка і був його правий рука і зв'язку з тим появилися Чорт, що як уступник Путткамера одночасно захитує становище Бісмарка. "Діло" написало з того приводу: "Уступник Путткамера мусіло безперечно дітнути і як Бісмарка але по всій імовірності не причиниться бодя у найближчому часі до зміни теперішньої системи в Німеччині, і вже певно не захитає становища як Бісмарка".

Що для польських дідичів найважливіше?

ПРОГУЛЬКА ФІЛЬВАРОЧНОЇ СЛУЖБИ ДО
ВАРШАВИ.

коло 20 зол. Уявляємо собі, як буде тягнутися такий один чи другий робітник на тих 20 золотих, коли він звичайно не має кільканацяти сотків на сіль та сірники. А мусітиме поїхати, коли „звонзек“ дідичів це з особливим натиском підкреслює.

ПОЛІТИЧНА ДОПОМОГА.

Від весни йдуть по цілому краю алярми про те, що на Підкарпатті, особливо в Турчанщині, забракло пшні, наслідком чого худоба масово паде з голоду. Були про це статті в „Ділі“. Зацікавився цією справою і „Звізозек Земни“ та розіслав — з датою 13-го травня ц. р. — до своїх членів письмо, в якому за даними „Малопольського Товариства Рольничого“ стверджує, що в повіті Турка і Лисько впало 4.000 штук худоби, що була власністю найбіднішої людності і закликає щоб ділячі помі-

„Звертаючись до ЯВПана (і) з апелем підтримати цю ініціативу та вислати якнайбільшу кількість робітників зі свого фальварку. З великим натиском підкреслюємо, що дуже важким було б вислати якнайбільшу кількість служби греко-католицького віроісповідання, на те, щоб вони жили столицею та виробили в собі почуття звязку з рештою краю“.

Ця прогулянка має відбутися між 17-им і 30-им червня, коштів для одної особи будуть

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковини смерті поета).

СПЛІТКИ.

В Науковому Товаристві ім. Шевченка йшла боротьба ні за що інше, як власне за те, щоб воно стало чисто наукове, і Франко боронив відповідний проєкт, якого головним автором був Михайло Грушевський, а надто належав до тих, що були за тим, щоб товариство виповіло друк позитивних газет у своїй друкарні, між іншими „Діла“, тим більше, що той друк не давав товариству ніяких прибутків, тільки притчуку Шкільній Раді до того, щоб відібрати в товариства грошені підмоги й друк шкільних книжок. І що-ж діється? Хтось із франкових протинників — а під цю пору вже назрів спілка народоців із москвофілами — їде до редакції „Галичанина“, шепче щось до вуха редакторові і виходить з того статейки, якої головним мотивом було те, що „д-р Франко рознився з

Барвінським", себто, щоб здобути університетську катедру або посольський мандат, входити у спілку з так званими „інкамерованими русинами", хоч у Франкових промовях не було й згадки про Барвінського і хоча Франко підозрівав Барвінського, що він був одним із тих, що своїми посольськими впливами старалися не допустити Франка до університетської катедри. Та ще той наклеп не пустив добре коріння, а вже повстав новий. Франко на запрошення фабіанців та соціал-демократів поїхав до Відня й мав два відчити про економічно-політичне становище галицького селянства; кореспондент урядового „Часу" написав прихильний допис про відчити і зразу добрі люди поширили по Галичині поговорі, що Франко за допомогою соціал-демократа Адлера запродався міністрові гр. Казимірові Бадену. І той наклеп не всі добре чули, а вже, правда не новий, але добре приперчений, пустив в обіг „Галичанин". Повстала спілка народолюбів з москвофілами, Франко піддав її гострій критиці і зразу же явилася в „Галичанин" стаття „Туда стежка від горохів", де автор назвав Франка „хазеним оддікалом", бо там

запроваджені Олександром Барвінським, і це
„дійствително удалось помістити два фінан-
сові пропозиції на ту посаду, однако ж не
всім, если соображающийся переменить по-
дотеперішню політику, поклонитися з с. п.
и т. п.“, і дозволив собі моралізувати Франка
не мов би він „личним інтересом ставати на
интересовъ народа, который посидѣлъ обо-
бається лишь лестными словами“, і так само
„деморализацію“ доводить „до того“, що
так доводилося жити Франкові в хатині як
наклепів, підзорів і лайок. Жорстокість ви-
ніла його вражливу душу й додала їй болю
пуки. „Була хвилинка, — каже Франко —
я бачучи довкола себе глухі долоні та сміх
насмійки, думав було показатись до них
хоч на кубанські степи, та далі вспоми-
нувши І Франко дійсно заспокоївся. Після
ступилися хмари і на небі показались зірки.
Франко поваля став приходити до краю
и його такому становищі прийдя до краю
міч своїми силами краша українська воля

Як корчаться польський стан посідання.

ПРАЦЯ НА ВСІХ ФРОНТАХ У СТАНИСЛАВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

У Станиславові відбулося зібрання членів воєвідського секретаріату порозуміння польських суспільних організацій, (СППОС), в якому взяли участь: воєвода ген. Наславський, голова головної управи СППОС, проф. д-р Фішер, голова всіх польських окружних суспільних організацій та делегати повітових секретаріатів ППОС.

Зі звіту з діяльності воєвідського СППОС-у Станиславівського воєвідства виходить, що на просторі Станиславівського воєвідства є 117 польських людських домі, 49 таких домі в будові і 56 у проекті будови; костелів 97, в будові 11, у проекті 8; каплиць 92, в будові 12, у проекті 27.

Майже у всіх осередках на терені воєвідства, де живуть поляки, знаходяться читальні або бодай бібліотечні пункти ТШЛ. Рівнобіжно з ТШЛ працюють: „Звіонзек стшелецькі“, „Колоса господи вейскаї“ і ін. Культурно-освітня акція „Звіонзек стшелецького“ скупчується у 284 „свєтліцах“. Ця організація має 196 театральних гуртків, 143 місцеві хори, причому улаштувала вона в минулому році 1.132 свят та імпрез і 478 аматорських вистав. Треба підкреслити, що сільські організації ЗШ і ТШЛ у великій мірі арадіофонізовані.

Воєвідський секретаріат ППОС поробив

заходи, щоб створити катехитські етати у цілому ряді громад повітів томашького, горденського і коломийського. Крім того йдуть заходи, щоб створити римо-католицьке єпископство у Станиславові.

Під егідою СППОС кооперативи „Сполем“, „Звіонзек стшелецькі, ТШЛ та „Звіонзек Молодей Вей“ уладили цілу низку торговельно-краніничних курсів, на яких перешкодили понад 100 учасників. Незалежно від того в останньому часі заложили 10 безвідсоткових кас з призначення передовсім для ремісників.

СППОС вів спеціальну акцію у справі позичок для купців та хліборобів; тим останнім помагав позичками набувати землю, щоб „земля з парцеляції не переходила в чужі руки“.

СППОС робить заходи, щоб осадничий елемент не творив відокремлених суспільно-етнічних груп, але щоб злився з місцевим польським громадянством. На терені Станиславівського воєвідства є 2570 осадничих господарств, що скупчуються в 119 оселях у 10-ти повітах. В найближчому часі повстануть нові осадничі оселі.

Вкінці акція дитячих осель та півосель. На терені Станиславівського воєвідства зорганізовано в минулому році 296 осель і півосель, в яких перебувало 14.402 дітей.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 11 червня (20 травня) 1888.

З ПОРОЖНІМИ РУКАМИ.

„З порожніми руками вернувся руський посол із своїх виборців, до руської Галичини. Коли жак у своїх домаганнях на полі шкільництва проти юдства Гавча манже утримався та ще добули для руської промислових шкіл; коли словинцям удалося повернути собі деякі мовні права у мішаній школі населення Каринтії і в південній Сирії; коли якимсь латенштайна дістав гарантію для шкіл з конфесійним кольоритом, коли антисемітам удалося виторгувати полешку для свого Шенерера; коли вкінці члени і польський делегації удалося з законів цигарет і горівчаного вивести мільонові матеріяльні хороти — на духовій економічній потребі 3-мільоновій австрійської Руси не зглянувся австрійський парламент на одну годину“.

Так писало „Діло“ у статі п. н. „Після парламентарної кампанії“.

СПРАВА ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО СОБОРУ.

„Як довідаємося, Впроев. митр. Сильвестр не повернувшись з Риму віднісся письменно до Впр. єпископа Івана з повідомленням про проект провінціального собору із запитаннями: де, на його думку, має бути собор, в який час і хто має в соборі взяти участь? Єп. Ступницький, нажму, заявився за Львовом як місцем собору, а щодо часу, то сказав: не буде виготовлений предмет нарад. Щодо питань, хто має взяти участь в соборі: чи тільки єпископи, члени комітету і доктори богословія та церковного права, чи також і відпорушники клира з провінції, п. єп. Ступницький заявився і за відпорушниками клира“.

СТАНОВИЩЕ БІСМАРКА ЗАЧИНАЄ ХИТАТИСЯ.

В Берліні подався до димісії віцеканцлер пруського міністерства Роберт Путткамер. Він був шуриним кн. Бісмарка і був його правою рукою. І зв'язку з тим появилася чутка, що це уступлення Путткамера одночасно захитує становище Бісмарка. „Діло“ написало з того приводу: „Уступлення Путткамера мусило безперечно діткнути і кн. Бісмарка, але по всій ймовірності не причиниться бодя у найближчому часі до зміни теперішньої системи в Німеччині, а вже певно не захитає становища кн. Бісмарка“.

Що для польських дідачів найважливіше?

ПРОГУЛКА ФІЛЬВАРОЧНОЇ СЛУЖБИ ДО ВАРШАВИ.

„Звіонзек Землі Високих Воєвудів Матопольські“ організує 2- або 3-денну прогулку фільварочної та лісової служби до Варшави на торжество, зв'язане з привозом реліквій св. Андреса Бобола. У цій справі „Звіонзек“ дідачів розіслав до своїх членів окреме письмо, в якому пише:

„Звертаємося до ЯВІана (і) з апелем підтримати цю ініціативу та вислати якнайбільшу кількість робітників зі свого фільварку. З великим натиском підкреслюємо, що дуже вкваліним було б вислати якнайбільшу кількість служби греко-католицького віросповідання, на те, щоб вони пізнали столицю та виробили в собі почуття зв'язку з рештою краю“.

Ця прогулка має відбутися між 17-им і 20-им червня, кошти для одної особи будуть

коло 20 зол. Уявляємо собі, як буде тягнутися такий один чи другий робітник на тих 20 золотих, коли він звичайно не має кільканадцяти сотиків на сіль та сірники. А мусітиме поїхати, коли „Звіонзек“ дідачів це з особливим натиском підкреслює.

ПОЛІТИЧНА ДОПОМОГА.

Від весни йдуть по цілому краю алярми про те, що на Підкарпатті, особливо в Турчанщині, забракло паші, наслідком чого худоба масово паде з голоду. Були про це статті в „Ділі“. Зацікавився цією справою і „Звіонзек Землі“ та розіслав — а датою 13-го травня ц. р. — до своїх членів письмо, в якому за даними „Малопольського Товариства Рольнічого“ стверджує, що в повіті Турка і Лісько впало 4.000 штук худоби, що була власністю найбіднішої людності і закликає, щоб дідачі при-

шли з допомогою польській людності і дачковій шляхті. Цю допомогу розділять спеціально складений для цього комітет.

Отже цю допомогу дістане польська людність і „шляхта загорода“. Так виразився в писанні, з чого виходить, що „шляхта загорода“ — це не польська людність. Що воно таке ми знаємо добре. Та річ у тому, що ця допомога має те саме завдання, що і „дружескі вивізи“, які даром дістають на розвідку, вступлять до „Звіонзеку шляхти загорода“. Панове дідачі не вагаються робити свої політики навіть на такий жахливий катастрофі, як голод.

До комітету, що займається тією допомогою, належать м. і: д-р Казимир Палага, голова Львівської Хліборобської Пам'яті, Лисий Мишківський, голова „Малопольського Товариства Рольнічого“, кс. полк. Милошівський, голова „Звіонзеку Шляхти Загорода“, кн. Конрад Шуберт, голова „Звіонзеку Землі Гурка“, Феліція Гарпіхова, голова „Куя Гостиня Вейскаї“ та кн. А. Сапега, голова „Звіонзеку Землі“.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ.

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерті поета).

СПІЛКИ.

В Науковому Товаристві ім. Шевченка йшла боротьба ні за що інше, як власне за те, щоб воно стало чисто науковим, і Франко боровся відповідний проект, якого головним автором був Михайло Грушевський, а надто належав до тих, що були за тим, щоб товариство виповило друк політичних газет у своїй друкарні, між іншими „Діла“, тим більше, що той друк не давав товариству ніяких прибутків, тільки притичку Шкільній Раді до того, щоб відібрати в товариства грошові підмоги й друк шкільних книжок і що-ж дивляться? Хтось із Франкових противників — а під що пору вже назріла спілка народовців із москвофілами — їде до редакції „Галичанина“, шепче щось до вуха редакторів і виходить з того статейка, якої головним мотивом було те, що „д-р Франко допичався за

Барвинським“, себто, щоб здобути університетську катедру або посольський мандат, входять у спілку з так званими „інкамерованими русинами“, хоч у Франкових промовах не було й згадки про Барвинського і хоча Франко підозрівав Барвинського, що він був одним із тих, що своїми посольськими впливами старалися не допустити Франка до університетської катедри. Та ще той наклеп не пустив добре коріння, а вже повстав новий. Франко на запрошення фабіанців та соціал-демократів поїхав до Відня й мав два відчити про економічно-політичне становище галицького селянства; кореспондент урядового „Часу“ написав прихильний допис про відчити і зараз добрі людці поширили по Галичині поговор, що Франко за допомогою соціал-демократа Адлера запровадив міністрові гр. Казимирові Баденю. І той наклеп не всі добре чули, а вже, правда не новий, але добре приперчений, пустив в обіг „Галичанин“. Повстала спілка народовців з москвофілами, Франко піддав її гострій критиці і зараз же заявила в „Галичанині“ статті „Тудя стежка в горіх“, де автор назвав Франка „казенним радикалом“, бо такі

запровадив Олександрові Барвинському, а той „дійствительно удалось помістити д-ра Франка в пропозиції на ту посаду, однак подякуємо, если соудьбаючієся перемінять свою дотеперішню політику, поклянуться в с. Кр. и т. п.“, і дозволив собі моралізувати Франка не мов би він „личними інтересами ставлять власні інтереси народу, который посади́и обязанъється лишь лестными словами“, і тим способом „деморалізація“ доводить „до апогея“. Отак доводилося жити Франкові в хвилю наклепів, підзорів і лайок. Жорстокі люди й мали його вражливу душу й доводили й до ранили. „Була хвилинка, — каже Франко — коли я бачучи довкола себе глумі доктори та інші насміхи, думав було покаятися або змиритися, хоч на кубанські степи, та далі вскопалося“.

І Франко дійсно заспокоївся. Після бурі ступилися хмари і на небі показалося сонце. Франко поволи став приходити до думки, а в його тяжкому становищі прийшла йому на думку своїми силами краща українська мова й гуртувалася в „Академічний Громад“.

(Зам. ред.)

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Центральна Промислова Округа.

Територія головної тепер Центральної Промислової Округи (т. зв. „Польщі Ц“) обіймає Люблинську Височину, Сандомирський Низ і весь безскаського Підгір'я між Вислою і Сяном. Діляться вона на три райони:

1. Височину Малополянську, або Келецький район, в якого склад входять повіті: опочинський, опатівський, радомський, козеніцький, іжецький і єнджеївський;

2. Район люблинський з повітими пулавським, влодавським, холмським, люблинським, красноставським, замостським;

3. Район полудневий з повітими пінчовським, стопицьким, сандомирським, явиським, білгородським, ярославським, козьбушовським, рясінським, роппицьким, домбровським, тарновським і березьким.

З більших міст найшлися у Центральній Промисловій Окрузі: Радом, Кельце, Островець, Люблин, Замость, Тарнів, Рясів, Ярослав і Сандомир, що буде столицею нової промислової округи.

Поза моментами подиктованими обороністю держави, орієнтуватись будуть будівничі нової промислової округи на її природні багатства та зв'язані з ними можливості поодиноких районів і очевидно на їх дачу а рештою краю.

Основну сировинну базу для тяжкого промислу творить келецький район зі своїми запасами руд заліза, піритів, руд олова, міді, будівельного каміння, кварцитів, кварцевого піску, вапняків, доломітів, керамічних і шамотових глин та фосфоритів.

Люблинський район, який має вже значну кількість менших промислових вартостей (хемічний промисел і металевий легкий) має стати харчовою базою для зростаючого промислового збору.

Полудневий район, багатий на енергетичні сировини, як: ropa, і земний газ, має також дуже поважні можливості для розбудови водних електростанцій. Тому й призначено його на енергетичну базу цілої Центральної Промислової Округи. Там існують також поважні можливості для розбудови промислів: хемічного та металургічного (карпатські сидерити), будівельного, деревного і харчового. Цей район, поза своїми енергетичними вартостями, має стати також сільською базою для розбудови промислу перетворення.

Комунікація в самій Центральній Промисловій Окрузі, як і її зв'язки з рештою краю почасти слабо ще розвинені. Значну роль в розбудові комунікаційної мережі мають відіграти водні шляхи з Вислою як головною артерією. Вона динить нову промислову округу з Варшавою і морем, а через Пшемисль зі Шлезько-Домбровським басейном. По вибудуванні каналу Сяну-Дністер, який є в проєкті, полудневий Промислову Округу зі сточищем Дністра, а далі з Чорним Морем. Позатим планують розбудову битих і залізничних шляхів. Між іншими в найближчому плані є будова магістралі Шлезько-Сандомир-Волінь, яка з одної сторони уможливить скорий транспорт гірничих продуктів зі Шлезька до Центральної Округи, а другою стороною зв'яже найкоротшим шляхом хліборобський Волинь з промисловими районами Польщі.

Швидко представляються соціальні відносини на терені Центральної Промислової Округи (Польщі Ц). Кількість людей, що живе в хліборобстві, є 3.411.500, а кількість ужиткової землі — 3.439.495 га. Ці приблизно рівні собі цифри є доказом дуже далеко посушеної продуктивності села, бо на 100 га орної землі живе 99 людей. На дрібні (по 2 га) господарства випадає як 66 проц. всіх господарств. Міська людність Польщі Ц* вносить 868.300 осіб, або у відношенні до людності, що живе в хліборобстві омає 20 проц.

Генери повстання Центральної Промислової Округи треба шукати у загальній нинішній господарській тенденції: схопити всі процеси господарського життя та спрямувати його на шлях, що відповідає загальним суспільно-політичним тенденціям народу та цілям, що їх ставить собі держава.

Першими реалізаторами такого актуального типу „паянної господарки“ були більшовики, що старались вигнути господарське життя до марксовської доктрини. З якими успіха-

ми — знаємо. В слід за більшовиками пішли вже власними шляхами Італія, Німеччина, Зл. Д. П. А. Засади паянної господарки старається ввести в себе й Польща.

Не місце тут розводитися над добрими чи злими сторінками паянної господарки. Вартість її буде можна шойно оцінити після успіхів, які вона дасть.

Центральна Промислова Округа — це спроба розпаянувати господарство в просторі. Дотеперішні розміщення промислу не відповідає вимогам модерного господарства, які йдуть ині не тільки по лінії найменшого опору, себто за найбільшою рентовістю, але які треба узгодити з ріжними іншими моментами, в першу чергу стратегічними. Центральне положення промислового осередку дає найбільше певності, що на випадок війни і знищення ексценрично положених промислових осередків (Шлезьк, Познанщина), продукція не буде спаралізована.

Заміти, що мовляв Ц. П. О. не має задовільних запасів сировини, нестійкі, бо розвій модерної комунікації і транспорту усуває це недомогання в дуже великій мірі. Великі осередки промислу Європи розрослися часом навіть у віддалі тисяч кілометрів від сировинних джерел.

Ц. П. О. покищо в стадії творення, але не можна сумніватися, що плани висунені урядом будуть зреалізовані, бо цього вимагає державна потреба. Не треба хіба додавати, що буде це мати свій вплив на господарське життя південно-східних і східних воєвідств, де живе український нарід.

Польські господарські кола рідко приймали реалізацію Ц. П. О. Кола, зближені до уряду, є захоплені і хотіли би, щоб держава взяла в свої руки всю промислову ініціативу в Ц. П. О. Кола ліберальні настроєні, отже в першу чергу свій та чужий капітал, хочуть звести ролю держави тільки до відповідного підготування терену, на якому мав би розвинути новий промисел. Держава — кажуть вони — повинна будувати залізничні і биті шляхи, урядження санітарні і гігієни, підприємства приладного користування і решті фабрики безпосередньо зв'язані з воєнним промислом. У всьому іншому повинна розгорнутися ініціатива приватної підприємчовості і капіталу. Цей спір між „етатистами“ та їх противниками ині дуже живий. Якими шляхами піде розвій Ц. П. О. покаже вже найближча будучність. В кожному разі сама держава не розпоряджає такими капіталовими засобами, щоб могла зрестися співпраці приватної ініціативи і приватного капіталу, хочби тільки в Ц. П. О.

Іжк. Е. Врещона.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

КОРИСНА ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЗМІЦНЕННЯ.

Польський журнал „Вісник“ зауважує, що для Польщі авторитарна тепер корисна політична ситуація, і її повинна Польща використати передусім для зміцнення своєї економічної сили. Вона камиє остаточні заходи:

- 1) Добути закордонні капітали на інвестиції у формі кредитів і угод. До того треба істотною зацікавити Польське зовнішнє підприємство, зберігаючи контракти з ним на відповідному моральному і фінансовому рівні;
- 2) Добути нові ринки збуту, що тепер удержані економічною несприятливістю;
- 3) Відкрити відповідні терени для еміграції.

СВІТОВА ХРОНІКА.

НАСЛІДКИ ПОЛІТИЧНОЇ НЕПЕВНОСТІ: ПОЛИТ НА СУБСТАНЦІЙНІ ВАРТОСТІ.

Від недавнього часу можна помітити на європейських біржах дуже позначений зріст цінностей на субстанційні вартості, себто на ціни цінностей, які зростають не внаслідок зміни ціни, коли курси валют даліше падають, але ціни, коли політичні катаклізми приймуть зовсім гострі форми. Є це особливо акцій гірничих підприємств чи паян форм промислу. В Англії і Франції зростаються ціни цінностей руд у великому розмірі в першу чергу на акції копалин золота. Цим разом їм гостіє про забезпечення вартості капіталу в угоді на загрозу політичній ситуації в Європі, а не про рентабельність того роду цінностей капіталу, що первісно давалися при високій оцінці акцій копалин золота.

ПІТ ЗНИКІ!.. ПУДЕР SUDORYN

успіває основно

ПІТ І ВОНЬ

В ЧСР, висока оцінка субстанцій в асоціації вартості майна пропалася всім іншим інструментам на палери гірничих і гірничих, акцій, цінностей, тощо.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ П. Н. О. ДЛЯ ПОЛЬСЬКИХ КУПЦІВ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Зарядження польського уряду було дістало в останніх часів дуже сильну державну підтримку від державних банків. Одна з умов на те, що Того Польського Купця і Промисловця у Львові не належить до Нав. Роду Союзу Польського Купця, за якого відомості не варті: банки розповідають, різна діяльність відділ П. Н. О. отримати польським купцем у Сх. Галичині спеціальний кредит у сумі 200.000 злот. Цим змалює П. Н. О. — як пишуть польські газети — „організм для розвою економіки і потреб польської торгівлі на південно-східних арсах“. Очевидно українське купецтво не нахоче кредитової підтримки з державних банків. Таку підтримку можуть і мусять йти дати шведи-україни.

З економічної літератури.

Polityka gospodarcza III. Rzeszy, Lwów 1938, стор. 150.

Навчальні рухливого Польського Т-ва Економічного у Львові починає і частину збірної статті про господарську політику сучасної Німеччини. Мистецтво розповіді. Автором першої п. н. „Господарський переворот у III. Райху“ є відомий львівський економіст проф. Леопольд Каро, а автором другої п. н. „Хліборобство в III. Райху“ — доцент д-р Антін Жабко Потопич. Обидва автори користуються багатомірною літературою і ці джерела статті подорожують читачам зацікавленим з усіма теоретичними і практичними теоріями теперішньої економічної тенденції в країні гітлеризму.

Пересуваючи наші громадяни небагато знає про господарську політику німців. Він знає, що вони обновили господарську свободу одностайно, що все економічне життя встановлено у рамках плановості і тоталізму, а коли йде про хліборобство — то тують про хліборобу ділянку землі і цілого садового господарства. Хіба ще про „зародки“ д-ра Штайна, що створює дивну паянну систему і електрифікує з успіхом золотий метал. Такими сучасними економіка економіка сировини бачить планів думок і економічних практичних справ, що змалюють болючі удари особливо безпроміселим господарством лібералізму, які ніхто не хочуть зрозуміти сучасності з її економічними і націоналістичними тенденціями. Та, що економіка політика Німеччини внаслідок прикмети елітистичності, ніхто не може засадити речей час до часу свій напрям, — це сидить тільки корисно про неї, дарма, як її фанатичні противники добувають у цьому її слабкість та проколюють аороти, що ось-ось залитимся всім господарством гітлеризму.

Очевидно ми дуже далі від зацікавлення господарської політики німців. Німеччина, бо знає, з чим розводитися з економічними засадами, що ділять аж так багато відбавляти з її свободи. Авторка обох статей виходить з того, що розвинути читача, дарма що особливо проф. Каро не скривав свого прихильного відношення до господарства німців гітлеризму. Кілька, які присутують поки що небагато речей, у яких повернутися до неї згодом у ширшому обсязі в „Дні“ господарської політики теперішньої Німеччини, для якого на загал об'єктивно позитивна економіка сучасності цієї держави з її справжніми в уявленні вартостями держави, і з її багатими матеріальними засобами та з частинними інструментами.

В. Несторенко.

Перша Українська Педагогічна Вистава представляє всебічний розвиток і потреби сучасного виховання, шкільництва й освіти. Побачимо на ній розвинутий стан усіх ступнів і шаблів шкіль, дошкіль, народних і середніх шкіл, загально освітніх, фахових (учительських, торговельно-промислових, ремісничих), мистецтва і вищих та позашкільної освіти, що її ведуть українські установи.

Економічний огляд.

Центральна Промислова Округа.

Територія головної тепер Центральної Промислової Округи (т. зв. „Польщі Ц“) обіймає Люблинську Височину, Сандомирський Ніз і нове бескидське Підгір'я між Вислою і Сяном. Шлях на три райони:

1. Височину Малополянську, або Кельцький район, в якого склад входять повіти: опочинський, опатівський, радомський, козенський, жецький і єнджеївський;

2. Район люблінський з повітами пулавським, влодавським, холмським, люблінським, красноставським, замостським;

3. Район подлудневий з повітами пінчовським, стипницьким, сандомирським, янівським, білорайським, крославським, козьбушовським, ржишівським, ропчицьким, донбровським, тарновським і березьким.

З багатьох міст найшлись у Центральній Промисловій Окрузі: Радом, Кельце, Островець, Люблін, Замостє, Тарнів, Ряшів, Ярослав і Сандомир, що буде столицею нової промислової округи.

Поза моментами подиктованими оборонними держава, орієнтуватися будуть будівничі нової промислової округи на її природні багатства та зв'язані з ними можливості поодиноких районів і очевидно на їх дубу з рештою краю.

Основну сировинну базу для тяжкого промислу творить кельцький район зі своїми запасами руд заліза, піритів, руд олова, міді, будівельного камення, кварцитів, кварцевого піску, вапняків, доломітів, керамічних і шамотових глин та фосфоритів.

Люблинський район, який має вже значну кількість менших промислових варстатів (хімічний промисл і металевий легкий) має стати харчовою базою для зростаючого промислового центру.

Подлудневий район, багатий на енергетичні сировини, як: ропа, і земний газ, має також дуже дозвілні можливості для розбудови водних електростанцій. Тому й призначено його на енергетичну базу цілої Центральної Промислової Округи. Там існують також поважні можливості для розбудови промислів: хімічного та металургічного (карпатський сидерит), будівельного, деревного і харчового. Цей район, поза своїми енергетичними властивостями, має стати також сільською базою для розбудови промислу перетвореного.

Комунікація в самій Центральній Промисловій Окрузі, як і її зв'язки з рештою краю поки що слабо ще розвинені. Значну роль у розбудові комунікаційної мережі мають відіграти водні шляхи з Вислою як головною артерією. Вона служить новою промисловою округу з Варшавою і морем, а через Пшемшу зі Шлезько-Домбровським басейном. По вбудуванні каналу Сяв-Дністер, який є в проекті, подучать Промислову Округу зі сточищем Дністра, а далі з Чорним Морем. Позатим планують розбудову авто і залізничних шляхів. Між іншими в найближчому плані є будова магістралі Шлезько-Сандомир-Волов, яка з одної сторони уможливить швидкий транспорт гірничих продуктів зі Шлезька до Центральної Округи, з другої сторони зв'яже найкоротшим шляхом хліборобську Польщу з промисловими районами Польщі.

Шляхою представляються соціальні відносини на території Центральної Промислової Округи (Польщі Ц"). Кількість людей, що живе в хліборобстві, є 3.411.500, а кількість ужиткової землі — 3.439.495 га. Ці приблизно рівні собі цифри є доказом дуже далеко посушеної пролетарської села, бо на 100 га орної землі живе 99 людей. На дрібні (по 2 га) господарства випадає як 66 проц. всіх господарств. Міська людність Польщі Ц" виносить 868.300 осіб, або у відношенні до людності, що живе в хліборобстві становить 20 проц.

Генезис повстання Центральної Промислової Округи треба шукати у загальній нинішній господарській тенденції; схилити всі прояви господарського життя та спрямувати його на шлях, що відповідає загальним суспільно-політичним тенденціям народу та шлях, що їх ставить собі держава.

Першими реалізаторами такого актуального шляху „хліборобської господарки“ були більшовики, які старалися нагнути господарське життя до своїх максимістської доктрини. З якими успіха-

ми — знаємо. В слід за більшовиками пішли вже власними шляхами Італія, Німеччина, Зх. Д. П. А. Засади плянної господарки старається ввести в себе в Польща.

Не місце тут розводитися над добрими чи злими сторінками плянної господарки. Вартість її буде можна швидко оцінити після успіхів, які вона дасть.

Центральна Промислова Округа — це спроба розпланувати господарство в просторі. До теперішніх розміщення промислу не відповідає вимогам модерного господарства, які йдуть нині не тільки по лінії найменшого опору, себто за найбільшою рентовістю, але які треба узгодити з різними іншими моментами, в першу чергу стратегічними. Центральне положення промислового осередку дає найбільше певності, що на випадок війни і знищення ексцентрично положених промислових осередків (Шлезьк, Познанщина), продукція не буде спараліжована.

Заміти, що мовала Ц. П. О. не має задовільних запасів сировини, нестійні, бо розвій модерної комунікації і транспорту усуває це недоманяння в дуже великій мірі. Великі осередки промислові Європи розрослися часом навіть у віддалі тисяч кілометрів від сировинних джерел.

Ц. П. О. покищо в стадії творення, але не можна сумніватися, що пляни висунені урядом будуть зреалізовані, бо цього вимагає державна потреба. Не треба хіба додавати, що буде це мати свій вплив на господарське життя південно-східних і східних воєвідств, де живе український народ.

Польські господарські кола рідко прийняли реалізацію Ц. П. О. Кола, зближені до уряду, є захоплені і хотіли би, щоб держава взяла в свої руки всю промислову ініціативу в Ц. П. О. Кола ліберально настроєні, отже в першу чергу свій та чужий капітал, хочуть звести роль держави тільки до відповідного підготування терену, на якому мав би розвинутися новий промисл. Держава — кажуть вони — повинна будувати залізничні і білі шляхи, урядження санітарні і гігієні, підприємства прилюдного користування і врешті фабрики безпосередньо зв'язані з воєнним промислом. У всьому іншому повинна розгорнутися ініціатива приватної підприємливості і капіталу. Цей спір між „етатистами“ та їх противниками нині дуже живий. Якими шляхами піде розвій Ц. П. О. покаже вже найближча будучість. В кожному разі сама держава не розпоряджає такими капіталовими засобами, щоб могла зрентися співпраці приватної ініціативи і приватного капіталу, хочби тільки в Ц. П. О.

Інк. Е. Врещона.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

КОРИСНА ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЗМІЦНЕННЯ.

Польський журнал „Біж“ пише, що для Польщі авторитаризм тепер корисна політична ситуація, і її повинна Польща використати передусім для зміцнення своєї економічної сили. Він каже, що ось такі завдання:

- 1) Добути закордонні капітали на інвестиції у формі кредитів і угод. До того треба істотно підвищити Польщу як привабливий підприємств, зберігаючи контрасти з нею на відношенні моральності і фазової рівні;
- 2) Добути нові ринки збуту, що тепер унеможливлено економічною кризою;
- 3) Відкрити відповідні тарани для еміграції.

СВІТОВА ХРОНІКА

НАСЛІДКИ ПОЛІТИЧНОЇ НЕПЕВНОСТІ: ПОПИТ НА СУБСТАНЦІЙНІ ВАРТОСТІ.

Від недавнього часу можна помітити на європейських біржах дуже поважний пріот опиту на субстанційні вартості, себто на ціни паперів, які вартість не зменшуються аж тоді, коли курси опити більше впадути, ані тоді, коли політичні катаклізми приймуть якимись гострі форми. Є це особливо акцій гірничих підприємств чи пай тяжкого промислу. В Англії і Франції промисловість пай новий рух у великому опити в першу чергу на цій коваленні золота. Цей рух має головне про забезпечення вартості капіталу в угод на опитовану політичну ситуацію в Європі, а не про реактивність того роду цінних паперів, що переважно даються при високій оцінці акцій коваленні золота.

ПІТ ЗНИК!.. ПУДЕР SUDORYN

успіває мислячи
ПІТ І ВОНЬ

В ЧСР. впроваджені субстанційні в окупі вартості майна промислових великих підприємств на папері гірничих і гутничих, зал.-железних воєвод, тощо.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ П. К. О. ДЛЯ ПОЛЬСЬКИХ КУПЦІВ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Зорганізоване польське купецтво дістало в останні часи дуже сильну кредитову підтримку від державних банків. Однак з угод на те, що Т-во Польських Купців і Промисловців у Львові не належить до Нац. Ради Союзу Польських Купців, за його знавцями ці кредити банки розорвалі, рішав львівський акція П. К. О. отворити польським купцям у Сх. Галичині спеціальний кредит у висоті 200.000 злот. Цим акція П. К. О. — як пишуть польські газети — „зрозуміла для розвитку економіки і потреб польської торгівлі на південно-східних арсах“. Очевидно українське купецтво не впаде кредитовою підтримкою з державних банків. Тому підтримку можуть і мусять йому дати південно-українці.

3 економічної літератури.

Polityka gospodarcza III. Rzeszy, Lwów 1938, стор. 150.

Накладом рушного Польського Т-ва Економічного у Львові появилася І. частина збірної статті про господарську політику сучасної Німеччини. Мистецтво воєни розвиває. Автором першої п. а. „Господарська перекорот у III. Райху“ є відомий львівський економіст проф. Леопольд Каро, а автором другої п. а. „Хліборобство в III. Райху“ — доцент д-р Антін Жабко Петрович. Оба автори користувалися багатомірною літературою і ці дисертації статті дозволяють читачеві знайомитися з усіма теоретичними і практичними теоріями та різними економічними тенденціями в країні гітлеризму.

Перекладний мав громадський вогонь аналіз про господарську політику німців Німеччини. Він аналізує, що воєна обновила господарську свободу економіки, що все економічне життя зрослося у ринні півності і тоталізму, а воєна йде про хліборобство — то туди про зборювання землі і іншого особливого диспонування землею, про „аробство“ та інше. Воєна йде про „народів“ д-ра Шатта, що створив дуже широкую школу у літературі — то туди про золотий метал. Така воєна сучасна знесла економіку окрема безцінність думки і повалила практичний опит, що завадило багатьом учням особливо безперемисловим господарським лібералами, які кім не хотять зрозуміти ситуацію в її суспільно-економічній і політичній тенденції. Та, що економічна політика Німеччини аналізує практично економічність, мієти в менш засадничий речей час до часу свій напрям, — це свідчить тільки кімсь про неї, дарма, що її фанатичні противники добувають у шляху її слабкість та протестують звору, що ось-ось замовить ся вся господарська гітлеризму.

Очевидно ми дуже далеко від аналізування господарської політики німців Німеччини, бо знаємо, і важко погодитися з економічними засадами, що дають аж так багато відповідей в її свободі. Литература обох академіків авторів не може розв'язувати питання, дарма, що особливо проф. Каро не саркає свого приватного підходу до господарської економіки гітлеризму. Книжка, якій присвячуємо північну увагу, рідше, у ній повернувшись до цієї теми у ширшому образі в „Дні“ господарської політики теоретичної Німеччини, дає змогу за загальним оглядом знайомитися з економічною ситуацією під державою в її справі життя в укладенні вартостями держави, і в її багатстві партійними силами та в частині владнотам.

В. Неогорюк.

Перша Українська Педагогічна Вистава представляє всебічний розвиток і потреби сучасного виховання, шкільництва й освіти. Побачимо на ній розвитковий стан усіх ступнів і шкільних шкіл, дошкіль, народних і середніх шкіл, загально освітніх, фахових (учительських, торговельно-промислових, ремісничих), мистецтва і вищих та позашкільної освіти, що її ведуть українські установи.

Сторінка без політики.

Смерть невинно засудженого на електричному кріслі.

Судові помилки — це доволі буденне явище і з ними важко боротися. Бо як комусь хотіло довести безпоборелю вину, так теж важко невинній людині довести свою невинність. Одна з таких жаклих судових помилок, яка коштувала людське життя, трапилася недавно в Америці в Салт-Лейк-Сіті і вона схилювала опінію цілої Америки.

Вбивство в Лейк-Сіті.

В січні ц. р. американська поліція арештувала урядовця дирекції копальні потасовних солей Джеймса Парсона, під замітом убивства директора того підприємства. Директора убили жось у сінях його вілли та ограбави.

Підозріння.

Свідство вказувало, що короткий час перед убивством Парсон відвідав директора, якому подав кілька листів до підпису. При тім стверджувало, що з кишені вбитого пропало 800 доларів і саме таму суму знайшли при Парсонові, який не був зовсім заможною людиною.

При тому поліція стверджувала безсумнівний факт, що між Парсоном та вбитим були непорозуміння, які повставали не лиш з причин професійних, але теж і особистих. Парсонові виповів директор посаду, мотивуючи своє рішення тим, що Парсон не надається до виконання своїх обов'язків. Та головною причиною непорозуміння було мабуть те, що молодий Парсон любився в жінці директора, яка теж зі свого боку волила урядовця, як пристаркуватого мужа. До низки підозріння долучалося ще й те, що жінка директора, яка імовірно не хотіла слухати постійних докорів мужа, десь перед убивством сама вложила на себе руку.

Зродилися у зв'язку з убивством такі підозріння: Парсон убив свого начальника у грабункових цілях, думаючи, що він має при собі білизну скільки грошей (при Парсонові знайшли білет подорожні літаком до Лос-Анджелеса) або теж хотів повбитися свого суперника в коханні. Третя теза була ще й така, що між урядовцем і директором прийшло до якогось торговельно-урядового суперництва й урядовець убив директора, маскуючи грабунковий злочин.

Все промовало проти нещасного Парсона. Єдиною людиною, що могла стати в його

обороні була жінка директора, але вона саме, виконала самогубство.

Одинока точка оборони.

Крім тих усіх даних, що промовали в некористь Парсона було ще й те, що він не мав надто доброї слави і назагал був несимпатичною людиною.

Одинокою точкою оборони було лиш те, що жби Парсон справді вбив був директора, то був би не носив грошей при собі, лиш був би їх десьбуди скрит. Його оборонець намагався теж у той спосіб переконати присяжних, що жби Парсон був убив свого начальника, то його першим кроком після вбивства були би заходи примістити вкрадені гроші в безпечний місце. Парсон заявив під час слідства, що ті нещасні гроші дістав від жінки директора, яка вже не жила.

Присуд і смерть.

По короткій нараді присяжні вирішили, що Парсон справді виконав злочин, в якому його обвинувачують. Суд засудив його на смерть. Апелляційний суд затвердив присуд, який теж виконали на електричному кріслі. Парсон заповновав до останньої хвилини свого життя, що він невинний і що не знає, хто вбив директора. Присуд виконали ще в березні цього року.

Справжній убивник.

Три тижні пізніше до прокуратора зголосився начальник лікар одної з лікарень у Салт-Лейк-Сіті і зложив сенсаційне зізнання. А саме один із його пацієнтів, якийсь Аткинсон признався йому, що це він убив директора копальні потасовних солей. Вбивство виконав він із пімоти, на ті старих, особистих порухів із директором. Він був у директора кілька хвилин після того, як Парсон вийшов із вілли.

Ці зізнання пацієнт зложив сподіючись смерті — та ватак ненадішло він вилдорів і начальник лікарні вважав, що в цім випадку не може взяти себе службовою тайною. Прокуратор неаві арештувати справжнього убивника і поліційно-судовий допит потвердив заяву лікаря. Арештований подав такі подробиці, що їх міг тільки вбивник знати.

Присяжні засудили справжнього вбивника на смерть, однак беручи під увагу його низький умовний рівень, замінили йому кару на до-смертну в'язницю.

Новітній Робінсон буде собі острів.

Один із приватних будапештських урядовців, який не мав жінки, не пив, не курив, не гуляв, всі вілляні хвилини перебував на Дунаю. Він купався, плавав човном, опалювався на сонці, садовом усі вілляні хвилини перебував у воді й на повітрі. Він приїхав до анексу, що навітряще зробить, як ціле життя перебуде на Дунаю. Тому теж в одному дуже гарному місці ріки почав кілька літ тому ставити штучний острів. Цього року він хотів той острів побільшити та вибудувати собі на ньому дімок. Острів мав 25 м. довжини й 8 м. ширини.

Коли цього року новітній Робінсон узявся знову до праці, острів попередньо перешкоду, а саме власник надбережних ґрунтів за-

протестував якнайрідше проти нового небажаного сусіда. А що новітній Робінсон теж не думав легко зректися свого пляну, ціла справа опинилася в суді, куди й подав правний власник надбережних ґрунтів. В суді цілої справи не розважали, лиш заявили, що острів на підставі закону є власністю господаря надбережних ґрунтів. Якщо новітній Робінсон хоче таки вдержати острів для себе, мусить сам подати справу до суду й довести, що острів повстав виключно з його праці й заходів. Та й тоді ще годі передбачити, яке становище займе суд. Невесела, як видно, доля будапештського Робінсона та його „посідоостей“.

Дві дати роковин королівських уродин.

Англійський король Юрій VI. скінчив „урядово“ 9. ч. м., значить учора 43 роки. З тієї нагоди Лондон має парад: військо дефілювало з Букингемської палати перед королем. До Лондону на той день надходилимуть приватні телеграми з усіх урядів великобританської імперії.

Та чияв королівської різні святкуватимуть „уродини“ Юрій VI. на 9. ч. м. лиш справжній король першої в історії англ. монархії має дві дати уродин „урядово“ і „приватно“. Юрій VI уродився адляжності 14. жовтня 1895 р. і 43 роки він скінчить аж за чотири місяці.

Причакою цієї урядової календарі в уродинах — холодне англійське погода. Стара британ-

ська традиція вимагає, щоб день королівських уродин звеличувати військовою дефілядою. Та адляжності Юрій VI. не дозволив йому в найгіршу осінь, чи навіть першозимову погоду брати особисту участь у дефілядах. Тому після його вступлення на престол, аналіччям „офіційний“ день уродин на 9. червня.

14. жовтня Юрій VI. теж буде святкувати день своїх уродин, але виключно в тісній родинній кружці. Офіційних привітів у той час він не буде приймати. Дав усіх урядів та народів великої британської імперії монарх уродився 9. червня — і крапка.

Не вискакуй і не вскакуй до трамвая, коли він їде.

Жінки схопили жінку.

В деяких околицях давньої Серції виму в мініміпій день звичай, що мужики, крім жінки, не відімо другий раз дежати. І ченядно цього старого звичаю як стосують всіх випадках, лиш у тих, в яких волила мужичини з жінкою, з його вини було погано.

Перед кількома днями трапилася та подія у зв'язку з тим звичаєм. Багатий селянин села Любенець погано. Небагом, після смері жінки вплива він охоту женитися з молоді красунею із сусіднього села. Та не лиш й жінки, але й вона сама піднесла аліччій гарі. Одначе багач не хотів із шим погодитися рішши іншим способом одобути собі жінку. Він намовив кілька відважних жінок, щоб вони схопили йому наречену і привели її до дому. Він заплатив їм згорі за „труд“ і жінки на випадок успішного закінчення діла їм 100 динарів.

Хитрий план повісив й молоді красуні, які пинилися в домі багача. Та не довго й шинсь судженою, бо ще цього самого тудушня П' рідня відбила „молоду“. Крім „нещасний“ вдовець ще відповідати має зі своїми спільницями за насильне стовпін в суді.

Не треба зовсім до цього додати, що найбільше нарікає багатий вдовець на цей звичай...

Непромакальні плаці

Краєві і заграничні від 12-90 юл поручас ШАПІРА вул. Личацька 1

ПРИСУД НА... СЛОНА.

На острові Цейлон перший раз в історії відбувся суд над слоном.

Слон на прізвисько Горічій, зарі в мисли клевачками. Йшов завжди наперед релігійних процесій і був справжнім захисником буддійських монахів. Та кілька днів тому Горічій щось напало й він став кидатися на людей. Вісім людей згинувало або від його кіляк під його ногами.

Поліційний суд засудив слона на смерті через розстріл. Цейлонське буддизм духовенство зробило відклик до губернатора, однак він затвердив присуд.

Щоб лекше і безпечніше виконати такий сильний присуд, слона привадили до мислиного дерева. Слон наче прочував, що його й за кожним разом, коли стрілять в нього кріс, робив рух у бік, намагався відвертатися від цілки кріса. Вийня стрілець відповідний мент і вистріляв.

Величеський кадоб слова слона порушило на землю.

ЗАВЯТИЙ ПИСЬМЕННИК.

В Парижі помер знаменитий французький байціст і письменник Іван Барне, який довго робив париського „Еспрессо“. Горічій бітня й незалежна відання письменника вийшла те, що він мусів покинути свою батьківщину й перенестися до Парижа.

Було воно так: Барне мав довгою особисту суперечку з тодішнім президентом бітний Барне заявив, що він обрався в сенат Швейцарії і більше до неї не вернеться. І сам себе самого привезомати до закінчення сенатів, він ансилас кожного року обрання у амисті й тоні лист до свого вора.

Проте король Густав V. відомий англійський часто бував в Парижі, який, що він чого не знає про непорозуміння на париському і преміером і за кожним разом англійський приїхав до Парижа, запрошував Барне в свого посольства на обід.

МУЗЕЙ ЛЮБ'ОК

Львівлянець Вілс. Крім мислиного Від двадцяти літ тратить він мислиного гри на колекціонування „любок“.

Він може тепер похвалитися своєю колекцією збіркою, яка творить особливий інтерес до зборки. В теж трієцько-польськ, апонтак, любки до опів 10. м. устичками. Ці любки кріс в „любок“ пошести чуми в серпні ХХІІІ збірку „любок“ Крова „любок“ фуптін стеріліт.

Заборонили оснувати кружок „Сільського Господаря“.

Основники кружка „Сільського Господаря“ в Деревцях, жовківського повіту, дістали з жовківського староства таке письмо:

Starostwo Powiatowe Żółkiewskie. L. Pol. 61434. — Żółkiew, dnia 22 kwietnia 1938.

Do Założycieli Oddziału p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Sільskij Hospodar“ w Derewce, hr. Pily, gm. Wola Wysocka, do r. p. Maruski Wasyła.

Na podstawie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. Nr. 94, poz. 808, zakazuję założenia zgłoszonego oddziału stowarzyszenia p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Sільskij Hospodar“.

w Derewce, istnienie jego bowiem może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego, podlega członkowie zarządu tego T-wa nie dają gwarancji, iż działalność tej organizacji będzie utrzymana w ramach statutu.

Od niniejszego orzeczenia służy odwołanie do Wojewody Lwowskiego za pośrednictwem Starostwa w 14 dni po jego doręczeniu.

Starosta powiatowy:
Jan Emeryk

Члени-основники внесли у цій справі відклик до повітства

П. Т. Пром-банк, Львів. Сподіюсь, що допоможе цьому даному навісному й привабливому малюнку короткометражному фільму в висоті від 100.—. Як поручу ласкаво просити трохи надіяти, що годяться ручити за мене виплатити оцінку. Наші оцінки лише орієнтовні від 100.—. З поважанням — Ірина Губа.

Дрібна оцінка заповнює позначку під заставою дрібної оцінки.

Пром-банку

Львів, Гродзких 1. I. п.
Тел. 292-15 і 290-15

Предсідників центрального виконавчого комітету УСРР загрожує арештування.

У Києві говорять, що голова ЦВК УСРР становить відповідь президентові держави Петропавлівському попав у неласку. Йому загрожує арештування. Від 14. травня ц. р. він не підписав ніякого декрету, його нема між канди-

датами до найвищої ради УСРР.

Петровський — це старий більшовик, належить до партії, від коли її основано. Від 1919 р. є він головою ЦВК УСРР. (АТЕ)

На еспанських водах

літаки бомбардували один фран. корабель і два британські.

Невідомий літак кинув 4 бомби на французький пароплав „Брісбан“ недалеко Дені (провінція Аліканте) обстріляв його зі моростріла. Корабель горить і тоне. Згинув 1 особ (4-х моряків і міжнародний обсерватор-механік), ранено 10 — з них 4 важко.

Недалеко Кастельйону впала бомба до га: в машині британського пароплава „Ландора“, куди у людей не було.

Під час налету на Валенсію національні гідроліки обстрілювали скорострілами британський пароплав „Степфей“.

АНГЛІЙСЬКІ КАПІТАНИ КОРАБЛІВ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Капітани 7-ох британських кораблів, що поїхали у Барселонський пристані, перелали

через консула британському урядові протести проти бомбардування їхніх кораблів.

ЧОТИРИ НАЛІТИ НА АЛІКАНТЕ В ОДНОМУ ДНІ.

45 національних літаків бомбардувало в четвер 4 рази Аліканте; за кожним разом прилітали вони з новим припасом бомб.

ФРАНЦУСЬКІ ТОРПЕДОВІЩІ В АЛІКАНТЕ.

В четвер вечором причаляли до Аліканте 2 французькі торпедовіщі, щоб забрати ранішні члени залози „Брісбана“.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ставимо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроші!

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ПІДСТУПНО ЗАМАНИЛИ ДО РОТТЕРДАМУ.

Головний пресове бюро подає, що полк. Коновалець підступно заманили до Роттердаму, де він попав у засідку. Поліція має дані, які казали, що це було політичне вбивство, яке виконав українець з Савітін, що був на службі ГПУ.

ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ХОТІЛИ УСУНУТИ З ЖЕНЕВИ

Швейцарська пресова агенція „Інса“ пригадує, що після вбивства міністра Парачького полк. Коновалець приїхав до Женеві, де були парламенти Ліги Націй. Місцева поліція була поінформована про ролю Коновальця і директор поліції в Женеві, Мартен, дав Коновальцеві на час покинути Женеву. Але Коновалець порушив цей прохання в Берні і залишився в Женеві в якості журналіста.

Рані делегації на засіданні Ліги Націй були заарештовані побитом Коновальцем, як знайомих з водами терористів у Женеві, і деякі делегації мали заарештовувати приватних детективів та охорони своїх членів. Савітський детектив заарештував Коновальця, але швидко переконався, що жанаєська поліція їх інвагілює.

В Женеві полк. Коновалець був у постійній зв'язі з „Лігою Аберта“, себто зі словаками, які ведуть війну проти чехів. Ця словацька ліга намагає до ринку урядів і товариств меморіальні листи, на яких Словацьчина представлена як самостійна держава, а Судети як частина Німеччини.

ВАЛЮХ... ВАЛЮХ...

Був вістка, що згодний убивник полк. Коновальця Валюх був мабуть жонатий з жи-

дівкою з Перемишля. Сьогоднішній краківський „ІКП“ пише, що в Перемишлі були дві відомі комуністичні діточки Штайніни. Це були сестри. Старша кандидувала кілька разів до союму і до міської ради та жила з комуністом Павлом. Згодом вони переїхали до Львова. Тут молодша Штайніна познайомилася з Валюхом. Але її арештували й анкетували до Луцька, де вона зібрала кілька літ у в'язниці. По виході на волю вона знову стрінула Валюха й обоє зникли зі Львова. Виявилося, що вони втікли до Савітін. Штайніна дістала в Москві посаду урядниці в фабриці автомобілів, а Валюха післали на курс міжнародних агентів ГПУ. Той курс тривав мабуть два роки. Описав Валюх працював за кордоном і та його „праця“ покінчилася вбивством полк. Коновальця. Штайніна мабуть досі живе в Москві на посаді, хоч є чутки, що її вже розстріляли за контрреволюцію.

СЛУЖБА БОЖА Й ПАНАХИДА ЗА ПОК. ПОЛК. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ У ПАРИЖІ.

Париж, 6 червня 1938.

У староанглій греко-католицькій церкві свя. Юліана Убогого при площі і біля катедрі Нотр-Дам-де-Парі відправив у неділю, 5. червня ц. р. настоятель греко-католицьких місій у Франції о. Ян Перишон Св. Якубу Рокку і панакиду за душу полк. Євгена Коновальця. Це історична церква, що стоїть на місці, яку колись благословив св. Григорій з Тур і який молився Данте.

Святиня була щирою виконана комбатантами війни. З'являлися представники та члени всіх місцевих українських організацій м. і. з прапором Білосія УНР та з прапором Генеральної Української Ради. Кошиком Армію УНР, заступ-

На пляж

КУПЕЛІВІ
КОСТЮМИ

нали генерали ген. штабу ген. хорунжий Капустинський і ген. штабу ген. хорунжий Удовиченко. Сміливо можна сказати, що не було досі — поза похороном полк. В. Петлюри — ніякої нагоди, яка зібрала б разом стільки українців на париському ґрунті з усіх можливих політичних партій, таборів і течій.

Присутні були і деякі численні французькі парламентаристи і представники французької преси.

Співая величавий хор під проводом п. О. Чехівського. Урр справили „катедралий“ — як казали чужинці.

Всі вітні і квіти, зложені біля образу полк. Коновальця, поклали в авто, що відїхало на париське кладовище у Бурже. Того самого дня ті квіти, знесені літаком до Голландії, зложені на гробі полк. Коновальця в Роттердамі. Ю. С.

ДОКУМЕНТ ЧАСУ.

Дістаємо такий документ: До всіх культурно-освітніх та економічних установ у Жовківщині.

Дня 8. червня ц. р. відав повітовий староста в Жовкві представники культурно-освітніх та економічних установ і поручив їм подати письменно до відома своїм підчиненим установам ось-що:

Староста повітовий наказує замовити богослуження, або робити якісьбудь маніфестації з приводу смерті ба. п. полк. Коновальця.

Інституція, яка не пристосувалася би до цього заарештування, буде розглянута, особа фізична будуть покарані.

Провід повітових установ Жовківщини, подаючи повисше заарештування повітового старости своїм підчиненим установам до відома, поручає в інтересі добра установ пристосуватися до повисшого заарештування.

Жовква, дня 9. червня 1938.

Філія „Просвіти“, Кружок „Рідної Школи“, Повіт. Союз Кооператив, Філія „Сільського Господаря“.

ПРЕСОВ. КОШИЛОВСЬКИЙ ПЕРЕБІВ ШАСЛИВО ОПЕРАЦІЮ.

З авторитетного джерела довідуємося, що Пресов. Кошиловський, епископ перемишльський, самбірський і снігирський, перебув нині, в п'ятницю 10-го червня, шасливо тлаку операцію.

III. Звідомлення „Рідної Школи“

В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Редактори та співробітники українських часописів, члени ГОПЖ-у, мають право вільного вступу на Виставу (оскільки пропонують членські вписки ГОПЖ-у) кожного дня від 9-ої до 18-ої години.

2) Шкільні прогулянки в виставній, оскільки згодності болей два дні наперед свій приїзд у Головні Управ. „Рідної Школи“ (Львів, вул. Сикстуся 46), можуть користатися з безплатного входу в дівочій школі Р. Ш. ім. Т. Шевченка при вул. Мохильовської 12.

ЧЕРГОВЕ БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ.

Вчора влітку 6 тримоторових літаків бомбардувало Аліканте. Протилежності батареї не допустили, щоб літаки кружили над містом, тому над ескадром скинули 25 бомб і відступили. Бомби не спричинили великої шкоди. В год. 24.40 п'ять літаків типу Юнкерс бомбардувало передмістя Аліканте, при чому збили 4 особи, 13 було ранених.

Заборонили оснувати кружок „Сільського Господаря“.

Основники кружка „Сільського Господаря“ Деревенці, жовківського повіту, дістали з австрійського староства таке писмо:

Starostwo Powiatowe Żółkiewskie. L. Pol. 41434 — Żółkiew, dnia 22. kwietnia 1938.

Do Założycieli Oddziału p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Silskyj Hospodar“ w Derewence, hr. Piły, gm. Wola Wysocka, do ok. p. Maruszy Wasyła.

Na podstawie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. Nr. 94, poz. 808, zakazuje założenia zgłoszonego oddziału stowarzyszenia p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Silskyj Hospodar“

w Derewence, istnienie jego bowiem może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego, ponieważ członkowie zarządu tego T-wa nie dają gwarancji, iż działalność tej organizacji będzie utrzymywana w ramach statutu.

Od niniejszego orzeczenia służy odwołanie do Wojewody Lwowskiego za pośrednictwem Starostwa w 14 dni po jego doręczeniu.

Ізроста повітовий:
Jan Emeryk.

Члени-основники внесли у цій справі апеляцію до повітства

На пляж

КУПЕЛІ
КОСТЮМИ

порукає

Є.ДУМИН
КОПЕРНИКА 4

П. Т. Пром-банк, Львів. Сповідую, що провадив свою діяльність шляхом і правдивою мені порозумінням пошуку в висоті від 100.—. Як поручу купувати пошук триох шалюми, що годяться ругати на інші шалюми ошадності. Наші ошадності ругати порозумінням від 100.—. З ошадності — Пром-банк Губин.

Дрібна ошадність залепилося позичку під заставу дрібної ошадності в

Пром-банку

Львів, Гродівських 1. І. п.
Тел. 292-13 і 290-15

Предсідникові центрального виконавчого комітету УСВР загрожує арештування.

У Києві говорять, що голова ЦВК УСВР (як становить відповідала президентові держави) Петровський попав у неласку; йому загрожує арештування. Від 14. травня ц. р. він не відписав ніякого декрету, його нема між канди-

датами до найвищої ради УСВР.

Петровський — це старий більшовик, належить до партії, від якої її основано. Від 1919 р. є він головою ЦВК УСВР. (АТЕ).

На еспанських водах

літаки збомбардували один фран. корабель і два британські.

Невідомий літак кинув 4 бомби на французький пароплав „Брісбана“ недалеко Дені (провінція Аліканте) описав обстріляв його зі шкортів. Корабель горить і тоне. Згинуло 3 осіб (4-х моряків і міжнародний обсерватор-шпанець), ранено 10 — з них 4 важко.

Недалеко Кастильському впаде бомба до га; в кабіні британського пароплаву „Індора“; злеті у людей не було.

Підчас налету на Валенсію національні гіндринки обстрілювали скорострілами британський пароплав „Стемрей“.

АНГЛІЙСЬКІ КАПІТАНИ КОРАБЛІВ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Капітани 7-ох британських кораблів, що плавають у барселонській пристані, перелазили

через консула британському урядові протести проти бомбардування їхніх кораблів.

ЧОТИРИ НАЛІТИ НА АЛІКАНТЕ В ОДНОМУ ДНІ.

45 національних літаків збомбардувало в четвер 4 рази Аліканте; за кожним разом прилітали вони з новим припасом бомб.

ФРАНЦУСЬКІ ТОРПЕДОВІШ В АЛІКАНТЕ.

В четвер вечором причаляли до Аліканте 2 французькі торпедовіші щоб забрати ранених членів залогі „Брісбана“.

Через „Пресіту“ — до Воскресіння! Ставаймо під прапор „Пресіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні грошей!

ДОКУМЕНТ ЧАСУ.

Дістаємо такий документ:

До всіх культурно-освітніх та економічних установ у Жовківщині.

Для 8. червня ц. р. візна повітовий староста в Жовкій представників культурно-освітніх та економічних установ і поручити їм подати письменно до відома своїм віднесенням установам ось-що:

Староста повітовий наказує замовити богослужіння, або робити якінебудь маніфестації з приводу смерті ба. п. полк. Коновальця.

Інституція, яка не пристосувалась би до цього зарядження, буде розказана, особи фізичні будуть покарані.

Провід повітових установ Жовківщини, подати повинні зарядження повітового старости своїм віднесенням установам до відома, поручити в інтересі добра установ пристосуватися до повного зарядження.

Жовка, дня 9. червня 1938.

Філія „Пресіти“, Кружок „Рідної Школи“, Повіт. Союз Кооператив, Філія „Сільського Господаря“.

ПРЕОСВ. КОНИЛОВСЬКИЙ ПЕРЕБУВ ШАСЛИВО ОПЕРАШО.

З авторитетного джерела довідаємося, що Преосв. Кониловський, єпископ перемишльський, самбірський і синавський, перебуває нині, в п'ятницю 10-го червня, шасливо танку операцію.

III. Звідомлення „Рідної Школи“ В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Редактори та співробітники українських часописів, члени ТОПМ-у, мають право відкрито вступити на Виставу (освітники пропонують членські квитки ТОПМ-у кожного дня від 9-ої до 18-ої години).

2) Шкільні вчителі з провінції, освітники згодосять болей для дві копії своїх праць у Головній Управі „Рідної Школи“ (Львів, вул. Свєтослав 46), щоб їх використати з безплатною пільгою в дитячій школі Р. III. Ім. Т. Шевченка при вул. Мохнатого 12.

ЧЕРГОВЕ БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ.

Вночі вчорашньої 6 британських літаків бомбардувало Аліканте. Протактуснісі бітєрї не допустили, щоб літаки кружили над містом, тому над. ескітра сідирів 23 бомб і відступили. Бомби не спрацювали більшої могола. В гол. 24-40 півті елітєсї театр Кюарса бомбардувало перелізєні Аліканте, при чому загинуло 4 особи. 13 було ранених.

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ПІДСТУПНО ЗАМАНИЛИ ДО РОТТЕРДАМУ.

Головнякє прєсовє агенція „Інса“ пригадує, що після вбивства міністра Паризького полк. Коновалець приїхав до Женєви, де були офіси Ліги Націй. Місцевє поліція була поінформована про ролю Коновальця і директор поліції в Женєві, Мартєн, дав Коновальцеві наказ покинути Женєву. Але Коновалець порушив цей наказ і залишився в Женєві в компанії журналістів.

ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ХОТІЛИ УСУНУТИ З ЖЕНЕВИ

Швайцарська прєсовє агенція „Інса“ пригадує, що після вбивства міністра Паризького полк. Коновалець приїхав до Женєви, де були офіси Ліги Націй. Місцевє поліція була поінформована про ролю Коновальця і директор поліції в Женєві, Мартєн, дав Коновальцеві наказ покинути Женєву. Але Коновалець порушив цей наказ і залишився в Женєві в компанії журналістів.

Римє делегация на засіданні Ліги Націй була інформована про вбивство Коновальця, як знаменитого терористів у Женєві, і деякі делегации зажадали приватних детективів на допомогу своїх членів. Совєтські детективи шукали Коновальця, але швидко переконались, що Женєвська поліція їх інвєгілює.

В Женєві полк. Коновалець був у постійній компанії „Ліго Аберта“, себто зі словачками, які виступали проти чехів. Ця словачка ліга виступала до римських урядів і товариств меморіально. На яких Словаччина представлена як держава, а Судети як частина Німеччини.

ВАЛЮХ... ВАЛЮХ...

Римє вистав, що згодний убивчик полк. Коновальця Валюх був мабуть жонатий з жи-

Заборонили оснувати кружок „Сільського Господаря“.

Основаючи кружок „Сільського Господаря“ в Деревенці, жовківського повіту, дістали з жовківського староства таке письмо:

Starostwo Powiatowe Żółkiewskie. L. Pol. 51434. — Żółkiew, dnia 22 kwietnia 1938.

Do Założycieli Oddziału p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Sільskij Hospodar“ w Derewence, hr. Pily, gm. Wola Wysocka, do dr. p. Maruszkij Wasyła.

Na podstawie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. 7, Nr. 94, poz. 808, zakazując założenia zgłoszonego oddziału stowarzyszenia p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Sільskij Hospodar“

w Derewence, istnienie jego bowiem może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego, ponieważ członkowie zarządu tego T-wa nie dają gwarancji, iż działalność tej organizacji będzie utrzymana w ramach statutu.

Od niniejszego orzeczenia służy odwołanie do Wojewody Lwowskiego za pośrednictwem Starostwa w 14 dni po jego doręczeniu.

Starosta powiatowy:
Jan Emeryk.

Члени-основники внесли у цей справі відклик до воєводства

П. Т. Промбанк, Львів. Сподіюсь, що допоможете йому дати йому швидко і прийнятно мені порогорітності понижувати в висоті дол. 100.—. Як поручаю швидко швидко працювати, що гоміється рухатися за мене швидко швидко. Намі очадності ринку деревенського дол. 100.—. Я показавши — Промбанк Губка.

Дрібна очадність запевняє понижувати під застав дрібною очадності а

Пром-банку

Львів, Гродівських 1. I. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Предсідникові Центрального виконавчого комітету УСРР загрожує арештування.

У Києві говорять, що голова ЦВК УСРР (як становище відповідає президентові держави) Петровський попов у неласку; йому загрожує арештування. Від 14. травня ц. р. він не писав ніякого декрету, його нема між канди-

датами до найвищої ради УСРР.

Петровський — це старий большевик, належить до партії, від коли її основано. Від 1919 р. є він головою ЦВК УСРР. (АТЕ).

—o—

На еспанських водах

літаки збомбардували один фран. корабель і два британські.

Невідомий літак кинув 4 бомби на французький пароплав „Брісбана“ недалеко Дені (провінція Аліканте) обстріляв його зі скоростріла. Корабель горить і тоне. Згинуло 12 осіб (4-х моряків і міжнародний обсерватор-мислив), ранено 10 — з них 4 важко.

Недалеко Кастель-ону впала бомба до та; з килим британського пароплаву „Індора“; зерт у людей не було.

Під час налету на Валенсію національні гідроліки обстрілювали скорострілами британський пароплав „Стегрей“.

АНГЛІЙСЬКІ КАПІТАНИ КОРАБЛІВ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Капітани 7-ох британських кораблів, що були у барселонській пристані, передали

через консула британському уряду протести проти бомбардування їхніх кораблів.

ЧОТИРИ НАЛІТИ НА АЛІКАНТЕ В ОДНОМУ ДНІ.

45 національних літаків збомбардувало в четвер 4 рази Аліканте; за кожним разом прилітали вони з новим припасом бомб.

ФРАНЦУЗЬКІ ТОРПЕДОВЦІ В АЛІКАНТЕ.

В четвер вечором причаляли до Аліканте 2 французькі торпедовці, щоб забрати ранених членів залоги „Брісбана“.

Через „Прогресу“ — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Прогресу“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроші!

ДОКУМЕНТ ЧАСУ.

Штаємо такий документ:

До всіх культурно-освітніх та економічних установ у Жовківщині.

Для 8. червня ц. р. відав повітовий староста в Жовкі представників культурно-освітніх та економічних установ і поручив їм подати письменно до відома своїм підчиненим установам ось-що:

Староста повітовий зажадує змозжати богослуження, або робити якісьбудь маніфестації з приводу смерті ба. п. полк. Коновальця.

Інституції, яка не пристосувалась би до цього зарядження, буде розказана, особи фізичні будуть покарані.

Провід повітових установ Жовківщини, подючи повніше зарядження повітового старости своїм підчиненим установам до відома, поручає в інтересі добра установ пристосуватися до повнішого зарядження.

Жовква, дня 9. червня 1938.

Філія „Прогресу“, Кружок „Рідної Школи“, Повіт. Союз Кооператив, Філія „Сільського Господаря“.

ПРЕОСВ. КОЦІЛОВСЬКИЙ ПЕРЕБУВ ШАСЛИВО ОПЕРАЦІЮ.

З авторитетного джерела довідаємося, що Преосв. Миколай Коцловський, єпископ перемишльський, самбірський і снігирський, перебув ніч, в п'ятницю 10-го червня, швидко-тихою операцією.

III. Звідомлення „Рідної Школи“ В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Редактор та співробітники української часописів, члени ТОВНЖ-у, мають право відомого виступу на Виставі (оскільки пропонують членські анкетні ТОВНЖ-у) кожного дня від 9-ої до 15-ої години.

2) Шкільні прогулянки з провінції, оскільки погодяться більш для дії вперед сіль приїжду Головної Управи „Рідної Школи“ (Львів, вул. Свистуцька 16), можуть користатися з безплатного візиту в дівочій школі Р. III ім. Т. Шевченка при вул. Мокшадського 12.

ЧЕРГОВЕ БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ.

Вчора злітаючи 5 тримоторних літаків збомбардувало Аліканте. Протиповітряні батареї не допустили, щоб літаки кружили над містом, тому них ескадра скинула 25 бомб і відступила. Бомби не спричинили багато шкоди. В год. 24-40 п'ять літаків типу Юнкерс бомбардувало передмістя Аліканте, при чому згинув 4 особи. 13 було ранених.

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК КОНОВАЛЬЦЯ ПІДСТУПНО ЗАМАНИЛИ ДО РОТТЕРДАМУ.

Голландське пресове бюро подає, що полк Коновальця підступно заманили до Роттердаму, як він попов у засідку. Поліція має дані, які казали, що це було політичне збирання, яке виконав український з Савіта, що був на службі ГПУ.

ПОЛК КОНОВАЛЬЦЯ ХОТИЛИ УСУНИТИ З ЖЕНЕВИ

Швейцарська пресова агенція „Інса“ пригадує, що після збирання міністра Перацького полк Коновальця приїхав до Женеві, де були тільки Лига Націй. Місцеві поліції була поінформована про роль Коновальця і директор поліції в Женеві, Мартен, дав Коновальцеві на застереження Женеву. Але Коновалець порушив ці умови в Берні і залишився в Женеві в чергові журналіста.

Тільки делегації на засіданні Лиги Націй були відрізані побуту Коновальця, як знайома мова терористів у Женеві, і деякі делегати навіть зажадали приватних детективів шукати Коновальця. Савітські детективи шукали Коновальця, але швидко переконались, що Коновалець був у постійній команді „Лігою Аверта“, себто зі словачками, які виступили проти чехів. Ця словачка ліга виступила до різних урядів і товариств меморіально, на яких Словаччина представлена як незалежна держава, а Судети як частина Німеччини.

ВАЛЮХ... ВАЛЮХ...

Він вистав, що згодний убивкою полк Коновальця Валюх був мабуть жонатий з жи-

8.15-8.00 Рамічка записів, 8.10-8.00
Кінцева тиждень, після сніданку, 11.00 Ді-
зайнований, 11.15 Ді-зайнований: Станови-
ще, 11.40 Становище: танці у стилі

3 кіна.

КІНО „ПАЛАС”: „МАСКАРАДА”

Фільму на ту саму тему зроблену на підставі повісті одного австрійського письменника ми бачили кілька років тому у першій її версії німецькій, а Павло Весселі у головній ролі. Це була одна з найкращих фільмів останніх років, одна з тих, що залишається надовго в пам'яті тому, що має всі прикмети доброї театральної мистецтва. Тепер у Голівуді зробили на підставі того самого матеріалу, зазначаючи джерело, нову фільму з Люїзою Райнер і Віліямом Повелем у головних ролях. Деякі сцени, навіть сюжет (як розрахавався та його жінки) зовсім аналогічні з відеоскопом фільму.

Варт пригадати тим, що не мали нагоди бачити „Маскарада”, що в основу самої повісті легла дійсна подія, яка трапилася із славним (директором передової мистецтва) міхенівським „Югенд” — Резнішом — майстром від жіночих „актив”. У немальованому ним рисунку дами з маскою відомий лікар пізнав свою жінку, хоч її обличчя було зовсім закрито.

Відеоскоп фільма зробила з усієї події — драму, хоч і погінду в першій своїй частині. Павло Весселі не проявляв такої радості, темпів, ні гумору, як Люїза Райнер. Це дві нові різні кресції і важко було б рішити, яка з них краща. Віліям Повеа має теж більше гумору, як його австрійський попередник і хвилюванням наскрізь драматичний сюжет „Маскаради” розбуджує на сні ширший регіт. Для самої Люїзи Райнер — незрівняної у хвилюваннях радості і смутку варт оглянути цю фільму з цікавим сюжетом.

Дописи.

ГОРОХІВЩИНА.

Організація ходоцької шляхти. В. триня в с. Салатки на Горохівщині в селі місцевої школи відбулося організаційне зібрання т. зв. ходоцької шляхти, де мали участь місцеві осадники, урядовці (гміна, учитель і воєвода сел. с. Салатки). Один з організаторів цієї шляхти шляхтич Петрушин закликав присутніх жителів в „своє шляхтич заповіді”, котра — мовляв — з давніх-давен була польська, бо носить польські назви і пошто російський уряд наперує її на працюючих та зручні. Тепер мовляв час повернутися до кінця Польщі. Новим шляхтичам обіцяли різні послуги з державного скарбу, а також сплатити і дереву в державні ліси. Прагнучи організатори закликавали, як вони можуть і надати ісповідувати свою віру без тієї перекопаної, бо їм їде гаше про організацію дрібних шляхтич і привернення їх до цієї привади. Протокол зібрання підписали працівники гміни і школи та її працівники урядовці, разом із особами. Деяким з них підписали присутні до шляхтич, надіславши їм для роботи при чашенні лісу, що викликало перші заперечення намісли.

ТОВМАЧ.

Лугувий курс. Взаємодія Повітової Лугувий Окружної в Товмачі відбувся в двічі від 19 до 17 м. м. інтенсивний лугувий курс для підстарших під проводом доцента „Великого Лугу” у Львові п. Е. Веремієвського. На курс збрало 20 лугувий в різних сіл повітового повіту: Овоща, Овді, Делева, Відевічівка, Руха, Кривотулів Нелі, Кривотулів Овді, Делева, Руха, Микитинів та в самого міста Товмача. В програмі вивчення практичної запити, як: порядок, шведська руханка, поштовий апарат, гри і забави, легка атлетика і теоретичні запити, як: історія Лугувий Окружної.

галицької, річима, перша повіт у галицькій, галицької, христіанської етики, теорії руханки і т. п. Вироби в реферати відбувалися в довіді Тев „Слова” в Товмачі. Преподаними були: о. І. Павлик, д-р О. Козубицький, м-р Гудило А., Відевічівський Н. М. Остап — всі в Товмачі та Висока Веремієвський в Львові. Курс почався 19-го вересня в Товмачі та докінчився іспитом, іменуваним курсовим, роздачею свідоцтва, випусканим національного й лугувий Галицької та польської атлетикою. Курс відбувся серед дуже несприятливих обставин, як потоплення будувалися товмачанським громади і навіть нехоті, брали відповідей домішки, до того слота. Однак курс усе таки зробив своє і сні дів, що лугувий рух активізується та поширює почуття лугу в повіті. Присере враження на курсовиків зробила поведінка урядовців філії „Прогресу” в Товмачі п. Криворуха, який агітував до слота на бойовий лугувий курсу. Та все те небагато допомога.

ПЕРЕМІШЛЬ.

Поклін дітей пам'яті Симона Петлюра. Минулого четверга влаштували дитя-сироти по вояках армії У. Н. Р. півночі буря ім. Симона Петлюра, жалюди академію для вшанування пам'яті пог. Головного Отамана. Академію, що відбулася в сні в сні буря, відкрив д-р Шеурат Петро, основник та спікер буря, короткими словами, а з них наперсних ролі Головного Отамана, що його пам'яті зображає громадянство випускало повстанням в місто та і-хвилюючи мовчазно. На дальшій програмі згадалися: Вступає сиво, що його виголосив півночі буря Павликовський Волод., хороні прохуни, докладали та прохуни першої оркестри. Програма була саронна, однак, як на сні малих хлопців у віці 7—11 літ, виконана бездоганно. Від першої до останньої точки сніло було, що хлопці зловжили немало труду у виконанні програм та, що урядовці буря, б. сотник Горді Міроненко, докладає усіх зусиль та все своє звання виконання-підлога (в професії учителя), щоб тих малих сирітків виховати на добрих майбутніх українських громадян, що є засадничою ціллю буря ім. С. Петлюра. Сиво зокінчено відповіданням національного гімну.

„Переміський Боян” — М. Лисенков. Взаємодія „Переміського Бояна” відбувся минулого четверга в сні Народного Дому концерт у честь Лисенка з нагоди 25-тих роковин його смерті. Довільно опророздане вступне слово виголосив голова „П. Б.” проф. Загайкевич Богдан. На дальшій програмі згадалися: 1. „За сонцем змарювана шлях”, 2. „Воспіння”, 3. частини у виконанні мін. хор у сні урядовці проф. Відевічівського Волод. в. Форт. сиво проф. Боянко Володимир: а) Друга українська релігія, б) Польська А-дур, в) П. Чехович Софія відіславляла „Мислі Лисенкові на спомина” Б. Лисенко і в. Саринське сиво д-р Цегельський Богд. а) „Жанна розумна”, б) Саринська”, в) „Гавот”. Сиво закінчено національним гімном. Присутніх на сні не більше як 60 осіб переміського громадянства.

Курс садівничок. Минулої суботи відбувся закінчення чергового курсу садівничок дитячих садків, які від року літ організує Пон. Кр. „Річній Школа”. І цього року старшина П. Кр. „Р. Ш.” доповнила всіх зусиль, щоб садівнички дістали можливість знайомитися з різними ділками озеленення і праці, передовсім в ділянці виконуваних дітей у середшкільному віці. Вивалили вили у двох напрямках: у теоретичному і практичному. Теоретичне звання дістали курсантки на викладач: о. проф. Митюго Ю., проф. Кушніков От., п. Овдотюго М., арт. п. Кушніков О., д-р Котвицької Л. д-р Галузової Н., проф. Демілев М., д-р Рибка М., релі. Шулківська В., д-р Павликовського Дм. та іам. Мосора В. Практично — в зазорній сні о. Митюго під проводом Сестри Аграфії та в зазорній фі-

лії Тев вזורній дітей та снім над молодістю під проводом п. Сторожа Ед. На закінчення дитячих садків курсу проводили д-р Рибка М., голова П. Кр. „Р. Ш.”, садівнички вили закінчили садівничок у закінченні вили садівничок і в. Зетинова К., що закінчила уміти на закінченні садівничок в сні. Від курсанток згадалися старшина П. Кр. „Р. Ш.” та садівнички д-р Рибка А. Бродило. На курс зголосилося 72 мін зими було багато таких, що вже відбули такі курси і мають кінцями практику у веденні садів. На закінченні д-р Павликовський Дм., урядовці курсу, релі. по-сиділи.

К-к.

Спорт.

КОМУНІКАТ С. Т. „УКРАЇНА”.

С. Т. „Україна” подає до відома всіх охочих зступити в членів секції боксу, що зголошувалися мисля кожного дня в Секретаріаті Тев (бул. Л. Салатки 49, 1) з год. 20—21, або на тренінгах боксерської секції, які відбуваються кожного вівторка в півночі на площі „Голова-Баталь” від год. 16-01.

Видін.

ЧОРНІ ЗДОБУЛИ ОСТАТОЧНО МИСТЕЦТВО О. Л. РИШІВ. Чорні — Ресові 4:1 (3:0). Тому, що до 19. п. м. Львів мусить мати вже мистецтво О. Л. мистецтво Ресові відбувся вже вчора в Рівні і покінчився по закінченні гри перемогою Чорних. Таким чином Чорні, які мали ще одну гру, здобули вже остаточно мистецтво Окружної Ліги, бо відразу згодом (в першу групу України в Галичині) не зможуть опастити вже 37 пунктів.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

В четвер 9. п. м. відбувся повторення двох матчів у рамках футбольних мистецтв світу. А саме в Рівні відбувся матч Куба — Румунія, який довів мисля 2:1 (0:1) і в Рівні Швейцарія — Німеччина 4:2 (1:2). В обох випадках переможні вили до переможців 1:0 і 2:1. Переможці вступили до четвертинали і будуть грати в майбутній півночі: Швейцарія з Мадридською і Куба зі Швецією.

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ

SIMALI KAFKASTA. Сторінки Кавказу, Орган Народної Народи Горно Кавказу. Н. 44. Делева 1937. Паризь.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. 60, Marzec 1938. Варшавська.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Мислячий польський зупин і культура Словян. R. III. Nr. 4. 1938. Львів.

MORZE. Organ Ligi Morzowej i Kolonizacyj. Rok XV. Nr. 5. Maj 1938. Варшавська.

PLON. Rok V. Nr. 3. Maj 1938. Чорна.

URANIA. Сторінки Польської Товариства Гравців Астрономі. Rok XVI. Nr. 2. Квічень 1938. Львів.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. V, No. 3. March 1938. Jersey City, USA.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro rozpravani politického, socialneho a kulturneho stavu slovenských stavu a narodů. Ročník XXX. Číslo 4. Duben 1938. Прага.

VLKRBUND. Revue de politique internationale. VII. e Année. Nr. 13. 1-er Avril 1938. Женев.

BULLETIN de la Commission pour l'étude des problèmes politico-ukrainiens. Nr. 4. Institut Scientifique Ukrainien. Varsovie, 1938.

VLKRBUND. Revue de politique internationale. VII. e Année. Nr. 14. 20. Avril 1938. Женев.

L'APICOLTURE MODERNE. Anno XXIX. N. 4. Aprile 1938. Турин.

ОГОЛОШЕННЯ

за оголошення розказів не відговдає.

Театри.

Київський Театр:
Субота 11. 6. год. 8. веч. „Сні”.
Неділя 12. 6. год. 4. поп. „Літо в Ночі”. Год. 8. веч. „Воло впродовж Мала-ночів”.

Паннон 11. 6. год. 8. веч. „При жепі”.

Театр Республіканський:
Субота 11. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 4. поп. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Неділя 12. 6. год. 8. веч. „Втілю мін”.

Український Нар. Театр ім. І. Тобіла-вича:

ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орлеа.

12. 6. Любова пісня.

СТАНІСЛАВІВ — тільки одна вистава:
12. 6. Привога в Черчі, оперета на 3 дії Я. Бартока. Прем'єра.

Український Народний Театр ім. М. Садорського.

ГІВІДЕНЬ:
11. 6. Ніч під Івева Купала.

КОЛОМІЯ:
12. 6. Пісня Боскяду.

13. 6. Гетьман Полуботок.

ЯВЛОНІВ:
14. 6. Маруся Богуславська.

15. 6. Пісня Боскяду.

16. 6. Чесна Сузілля.

17. 6. Мавра.

18. 6. Ніч під Івева Купала.

19. 6. Гетьман Полуботок.

Театр загостить до Ковча, Луї, д-р. Воротка, Мислячий, Врота і Делева.

КІНА

АПОЛЬО: „Саратого” (Кларі Гейда, Дм. Гарольд).

АТЛАНТИК: „Вітати в Сан Кавенту”.

БАЛТИК: „Літати в Новоліт”.

ВАНДА: „Жалюди”, „Зелений сніг”.

ГРАЖИНА: „Р. 107” мисляч поміч”.

„Ворожій жин”.

ЕВРОПА: „Ворос” на сні, Родина.

КАСІНО: „Правила перемітати” (Павло Муні).

КОРЕННІ: „Сніт говорять про нас”.

Моріс Шовалі, Дм. Боскяду.

МАРУСЕНЬКА: „Орлі у лоті”, „Театр мислячий”, „Мислячий мисляч”.

МЕТРО: „Хто останній піде”, „Мислячий мисляч”.

МІРАЖ: „Тайна п-а Бріско”, „Тато жинить”.

МУЗА: „Лілія Мамінога”.

(А-ЛІЛІ) „Маскарада” з Лівією Гейда.

ПАВ: „Страшний дів”.

РАЙ: „Пілі сиріт”.

РІВЛІО: „Буреві”.

РОМІ: „Поміра” і мисляч доцента.

СВІТ: „Товариш зброт”, „Воло впродовж Мала-ночів”.

СТІЛБЕ: „Орлі у лоті” та релі.

ТОН: „Н. 4 сні”, „Тайна снітського жин”.

УТІХА: „Неперемітати Біл” і релі.

ХІМЕРА: „Пілі жиним пророс” з Овдотюго.

ФОТОПЛАСТИНОН.

(пл. Маріола 8).

„Алі”.

ФОТОПЛАСТИНОН „Сантаїд” (Павло Гасманіа ч. 7).

Португалія: Мадера, Лідона, Фун-чаль”.

Львівське Радіо.

Субота, 11. черня 1938

6.15—8.00 Радіосні згадки, 8.10—8.30.

Кітимо тижня, доцента год. 11.00 для мислячий, 11.15 Дм. жині: Софія мислячий, 11.40 Овдотюго мислячий у сні.

ПІТ
ІГ, РУК, ПАХУН
Т. П. ЗНАКОМІ ПРИ ЗАКЛАДІ
ГО ПОВНОГО І НЕМАЇЩОГО
ДРУ "CSAVE" 50 СОП
РОБНИЙ ПАКЕТ. Перший
С. ФЕДЕРА
Львів, вул. СІНСІЯ, 10
Філія КОПЕРНІКА 20
ФІЛІЯ: вул. ГАЛИЦЬКА 4